

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 14-0237 Тел. „Свобода“: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

БРЕДЛІ НЕ МУСИТЬ ВІЯВЛЯТИ ТАЙНИХ РОЗМОВ

Вашингтон, 17 травня. — Об'єднані сенатські комісії, які досліджують причини звільнення ген. МекАртура...

Підготовка До Святкування 175-річчя Незалежності

Вашингтон. — Президент Труман найменував спеціальну комісію для підготовки церемоній під час святкування 175-річчя підписання Деклярації Незалежності Злучених Держав на день 4 липня.

КНИЖКА ДЛОВОДСТВА КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ В СУДІ

Нью Йорк. — Окружний прокуратор Френк Гоган вислав судовий виклик стейвовому комітетові Комуністичної партії, щоб вони принесли до суду фінансові книги й записи для перевірки фінансових надкуштів цієї групи.

ТРИ ФІЛЬМОВІ СВИДКИ НЕ СЛУХАЮТЬ КОНГРЕСУ

Вашингтон. — Палатна комісія неамериканських діячів підняла наново переслухання свідків про розгалуження комунізму в Голівуді.

ДВІ ОПЕРИ — МЕТРОПІТЕН І ФІЛАРМОНІК — МОЖУТЬ БУТИ ЗВІЛЬНЕНІ ВІД ПОДАТКУ

Вашингтон. — Комісія спочив і засоби палати репрезентантів вирішила звільнити від податку у висоті 20 відсотків при продажу квитків на вистави таких культурних установ, як Метрополітен Опера в Нью Йорку і Філармонік Опера у Філадельфії.

ФОРДІВ „ФОНД ВІЛЬНОЇ РОСІЇ“ ДЛЯ ВТІКАЧІВ З-ПІД СОВЕТІВ

Нью Йорк. — Фондація Форда призначила \$200,000 на правне оформлення (чартер) „Фонду Вільної Росії“, з якого могли б користатися втікачі з СРСР.

В АМЕРИЦІ

- Кількість нових робітників у стейті Нью Джерсі зросла в місяці квітня на 2,344 осіб.
Температура в Нью Йорку висносила в середу 87,4 ступенів Фаренгейта.
Дості списано 750,000 слів з переслухання свідків у справі відставки ген. Доглеса МекАртура.

КОМІТЕТ О.Н. УХВАЛИВ ЕМБАРГО ПРОТИ ЧЕРВОНИХ НАПАСНИКІВ

Об'єднані Нації, Н. Й., 18. травня. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї О. Н. прийняв вчора більшістю 45 голосів, без голосів проти, резолюцію про заборону вивозу зброї і амуніції та стратегічних матеріалів до комуністичного Китаю і Північної Кореї.

ПЛЯНУЮТЬ ОДИН ЗАКОНОПРОЄКТ ДЛЯ ДОПОМОГИ ЧУЖИМ КРАЇНАМ

Вашингтон, 17 травня. — На довірочних нарадах сенатської комісії закордонних справ обговорювано потребу ухвалення окремого закону для видання одинадцяти біліонів на допомогу чужинним країнам.

АМЕРИКА УЗАЛЕЖНЮЄ ДОПОМОГУ ЄВРОПІ ВІД ЇЇ БОРОТЬБИ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

Лондон, 18 травня. — Конгрес Злучених Держав, перед ухвалою дальших фондів на допомогу західно-європейським країнам в їх оборонній підготовці, домагається доказів їх волі боротися проти комуністичної агресії.

Індонезія Прилучиться До Ембарго Проти Напасників

Якарта, Індонезія, 18 травня. — Індонезійський міністер закордонних справ повідомив сьогодні про зміну становища індонезького уряду в справі торговельних стосунків з червоною Китаєм, заявляючи, що Індонезія прилучиться і підпорядкується постановам ембарго, ухваленим більшістю членів Об'єднаних Націй.

Італія Одержала Дальших \$ 71,000,000 З Плану Маршала

Рим, 18. травня. Італійський уряд одержав вчора дальших 71,000,000 доларів допомоги на 1950-51 рік до круглої суми — 237,000,000 доларів.

ПОЧАЛАСЯ ДРУГА ФАЗА ВОРОЖОГО НАСТУПУ В КОРЕЇ

Маси ворожих військ атакують на західному і центральному секторах фронту. Сеул знову zagrożений. Понад 10.000 ворожих втрат в першому дні наступу.



СМЕРТЬ І ЗАГЛЯД сім американських артилерій в „людському морі“ китайських червоних, що почали „другу фазу“ свого великого наступу в Кореї.

РІШУЧА НОТА БРИТАНІЇ ДО ІРАНУ В СПРАВІ НАФТИ

Лондон, 18. травня. — Вчора вчорні британський уряд вислав до Тегерану дбайливо обмірковану дипломатичну ноту, протестуючи проти націоналізації британських нафтових концесій іранським урядом.

ПАРАГВАЙ ВІДМОВИВСЯ ПРИЙНЯТИ КАЛМИЦЬКИХ ВТІКАЧІВ

Об'єднані Нації, Н. Й., 18 травня. — Представник Міжнародної Організації для Втікачів (ІРО) вчора з жалем заявив, що уряд Парагваю відмовився прийняти 700 калмиків, яких вважається нападками на олімпійський рух.

АМЕРИКАНСЬКІ ВТРАТИ В КОРЕЇ

Вашингтон, 18 травня. — Департамент оборони проголосив, що американські втрати в Кореї від початку війни вносьть 65,523 вбитих, поранених і пропавших в акції.

ПОЧАЛАСЯ ДРУГА ФАЗА ВОРОЖОГО НАСТУПУ В КОРЕЇ

Маси ворожих військ атакують на західному і центральному секторах фронту. Сеул знову zagrożений. Понад 10.000 ворожих втрат в першому дні наступу.



СМЕРТЬ І ЗАГЛЯД сім американських артилерій в „людському морі“ китайських червоних, що почали „другу фазу“ свого великого наступу в Кореї.

КРИВАВІ ОРГІ В КОМУНІСТИЧНОМУ КИТАЮ

Гонг Конг, 18 травня. — Комуністична преса знову повідомляє про цілий ряд розстрілів „ворогів народу“ в поодиноких містах червоного Китаю.

ЮГОСЛАВІЯ ПІД ЗАГРОЗОЮ АГРЕСІЇ

Београд, 18. травня. — Збунтована проти верховодства Москви комуністична Югославія перебуває під постійною загрозою ворожої агресії, що її тільки збільшує концентрація совєтських військ на югославських кордонах.

В СВІТІ

- Злучені Держави передали французькій авіації 17 бомбів турбо-літаків, що вперше взяли участь в параді в місті Раймс.
10,000 французьких і мароканських воїнів, користуючись літаком і поліційними собаками, шукають в мароканських горах маїна, який досі вбив 13 осіб, переважно французів, та заповів два дальші вбивства.
Після польських заворушень в портовому місті Штеттині, що були виходом після вбивства совєтським льотчиком польського полка, в тому самому місті польські портові робітники відмовилися інвентаризувати на совєтські кораблі польський цукор.

# СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Сіті і закордоном:			
Foreign and Jersey City Rates:			
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50
Число з поведінки (з англійською частинкою):			
На рік	\$3.00	One year	\$3.00
На пів року	\$2.00	Six months	\$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

## ІДИЛІЧНИЙ РЕПОРТАЖ

Герсон Е. Сейлсбері, кореспондент Нью Йорк Таймс у Москві, помітив у числі з 16 травня репортаж із свого проїзду через Україну. Кажемо, «проїзд», бо ж сам кореспондент зазначає, що пише про те, що бачить тільки через вікно залізничного вагону. Бути в цю пору на Україні й бачити широчезні лани зеленої пшениці, явище звичайне. Тут воно цікаве тільки з того боку, що Сейлсбері заповідає на цей рік такі добрі жнива в Україні, яких ще не було, бо й земля всюди засіяна і погода гарна. Знов чорнозем рівняється тому, що його маємо в славних плодючих землях Стейтс, як Індіана, Айова та Іллінойс. Українські села, пише Сейлсбері, подобають на спокійні оселі, які не зазнали воєнної руйнації, хоч Україна потерпіла у минулій війні дуже багато. Не помічається воєнних слідів теж і на Донбасі, який нагадує райони Понгставу та Гері в Злучених Державах. Вугільні та сталеві заводи в повнім русі. Навіть поруйновані так дуже міста, як Харків, уже відбудовані.

Читаючи ці вісті, не помічаєш, що це так виглядає — з вікна залізничного вагону. Американський читач дає враження, що так виглядає вся Україна, яка — завдяки Москві й Сталінові — за кілька років по війні відбудувалася і пишастесь тепер у красі та добробуті. Коли ж взяти під увагу ще й другий репортаж того ж кореспондента, написаний в Сочі, на чорноморській «Рівієрі», то можна думати, що автор десь у Маммі, у Флориді, чи в Ніцці, в Франції, а не в Совтах. Ми, очевидно, не ставимо під сумнів того, що пише Сейлсбері про лани пшениці, чи чудові квіти, дерева та вілли в Криму, ні навіть того, що він не помічав знищених сіл і міст. Ми не хочемо навіть припускати, щоб цей опис був подібний до тих, якими годував свого часу американську суспільність Волтер Дюранті, який в часі найбільшого голоду в Україні вислав з Москви репортажі про те, що він переживав голод на Україні, але жадних слідів голоду ніде не бачив... Ми раділи б, що ціла Україна покривається житом-пшеницею та іншими благами, коли б знали, що все це вибде на здоров'я українського народу, трудом якого все це заоране та засіяне, а тепер Вожею ласкою зеленіє та доспіває. На жаль воно так не є. Український нарід дає труд, але плоди праці збирає хто інший. Якщо й Україна покривається золотом пшеницею, то все одно український селянин пшеничного хліба не їстиме. Хліб цей піде у Москвочину, чи поза совєтські кордони для обміну за ті вироби, які потрібні Сталінові для підготовки до нової війни.

Опис Сейлсбері викликають враження, що в царстві Сталіна мир, що все виробництво призначене на потреби відбудови міст і сіл, що там ніхто не думав про війну і до неї не готується. Але в той самий час, бо в своїй кореспонденції, висланаї 15 травня з Женеві (Швейцарія), п-ні Елеонора Рузвельт звертає увагу американського народу, щоб не давав себе прищипляти ніяким ілюзіям про мирне наставлення Кремля, бо він постійно скріпляє свої військові гарнізони в Східній Німеччині та в сателітських країнах. Це мабуть перший раз, за весь час своєї публічної діяльності, написала вона в такий спосіб про Совети, що вказує на критичні часи, в яких ми живемо. В такі часи того роду репортажі, як їх надсилає Сейлсбері з України про речі, які він оглядає, «з вікна вагону», вносять тільки нову баламуту в американську опінію, яка щойно почала прозрівати, коли йдеться про розуміння відносин у Совтах.

## Політичний вулкан в Ірані

Іран, зі своїм важливим стратегічним положенням на Близькому Сході і ще важливішими джерелами нафти, завжди в новітній історії вважався політичним вулканом, вибух якого міг постражити основані світу. Сьогодні, як величезні червоні орди в Кореї пригортаються до нового наступу та загрожують можливостями нових ускладнень в тій льокальній фазі світової війни, — іранський вулкан починає загрозливо клокотати та випускає клуби диму, що ще більше притемнюють вже і без того не дуже ясне політичне положення в світі.

Фактичний стан коротко такий: іранський парламент ухвалив закон про націоналізацію нафтової промисловості, правним експлуатором якої досі була Англо-Іранська Нафтова Компанія. Закон перейшов уже всі свої формальні фази і його мається здійснювати. Британський уряд, що сам є власником більшої частини нафтових акцій Компанії, рішуче боронить своїх прав всіма засобами, в потребі навіть «драстичними». Британські воєнні кораблі стоять на поготові у відповідному віддаленні від Перської Затоки, а британські парашути і війська дістали наказ гострої готовності. Уряд Британії в цій справі в постійному контакті з урядом Злучених Держав.

Тю такого положення з фокусом для загальної ситуації в світі. Англійські нафтові концесії в Ірані мають свою договірно-правну базу. Іранська нафта має вітальне значення не тільки для англійського, — але й загально-західного становища на Орієнті. Сам Іран не має навіть приблизних спроможностей експлуатувати розбудовані вже нафтові багатства, але не про це йде мова. В теперішньому націоналістичному законі відіграли головну роль спиртно використані і розбурхані сусіднім Совєтським Союзом, заінтересованим в іранській нафті не менш від Англії, націоналістичні тенденції іранців та самі в собі слухливі аспірації їхньої суверенної нації. Величезні, що колись в Індонезії пустили міцну націоналістичну воду на свій млин, показали справжніми майстрами під цим оглядом в Ірані. Арабський націоналізм, розбурханий в останньому ще на тлі Ізраїля, вони потрапили спритно використати і скерувати його власне на найбільш драстичну справу нафти.

Тенденції і можливості дальшого розвитку положення в Ірані не обіцяють нічого доброго. Британський уряд, виявивши свою рішучість вжити навіть «драстичних заходів» — для оборони своїх інтересів, — пробує далі в порозумінні з Америкою поладогити конфлікт дипломатично. Іранське становище не дає багато надій на позитивний результат дипломатичних заходів. Тоді, очевидно, можна сподіватися британської військової акції, що по всіх правдоподібностях, викликала б совєтську реакцію. З хвилиною, як британські війська опиняться в Перській затоці, совєтські війська можуть перейти північно-іранський кордон і у висліді країна знову була б поділена між двома потугами, як це вже було

після другої світової війни. — Тенденції дальших подій легко передбачити. Існує ще одна можливість розвитку в Ірані, з якою рахується Захід: спроба перевороту або напів-легального встановлення там комуністичного режиму. Тут же місцева комуністична п'ята колона, виявила велику справність в організації недавніх заворушень в на-

Б. Сивенко

## НА ЧОЛОВІЙ СТІЙЦІ

(До 25-ліття з дня смерті СИМОНА ПЕТЛЮРИ).

Від Петлюри, що йшов у самому фарватері Української Національної Революції, в зазначеному процесі й багато учасників відходило. Одні відходили, зневірившись в успіхах і доцільності наших змагань, інші — щоб боротися ніби за Україну, але вже під іншими прапорами. Про перших нічого говорити — люди самі себе виключали з активного національно-політичного життя. А про других краще слід говорити — для науки нам і нашим дітям. Отож, намір була доля цих других, які заохотили боротися під іншими прапорами. Сумна не лише в сутюбіографічному плані; далеко більше важить те, що їх акцію, їх тодішні політичні кроки застудила національна історія. Бо в світлі історичної перспективи їх вчинки не можна скваліфікувати інакше як торпедування нашої визвольної боротьби. Так оцінить об'єктивний історик тієї доби і фронду білківцевів (пізніших «боротьбівців») у грудні — січні 1918 р., — бунтарські виступи нашого оубанського гуляйпільця: Зеленого, Григорівца, пізніших Волоха та інших; що оцінюватиме і фронду зправа — Рівенський та Проскурівський заколоту (весна — літо 1919 року), пов'язані з іменами полковників — Осенілка і Болбочана.

Бо кожен інший шлях, поза Петлюриним шляхом боротьби проти найбільшої й найактуальнішої загрози — московського агресивного імперіалізму заводив убій від витиченої лінії нашої революції, перекреслював її історичний сенс і мету — вихід на політичну арену світу 45-мільйонного народу.

Для Симона Петлюри було ясно, що лише такий вихід відкривав дійсні можливості для українського народу (як, зрештою, і для кожного іншого) вносити до ескарбину світової культури свої власні, тільки йому притаманні цінності духовної і матеріальної природи, збагаючи й урізноманітнюючи ними загальнолюдські надбання.

Неузгляднення цієї істини людського універсуму, недобачування того, що кожна нація може дати максимум лише під власним прапором, в оперті на провідний свій особливий історичний шлях — призвело до згубних помилок багатьох ідейних людей з рядів нашої революційної інтелігенції в 1917-20 роках. Бо захоплюючись «всесвітніми» гаслами і масштабами, вони випали з фарватеру Української Національної Революції і потрапили до чужого берега.

Це була, мабуть, наша найбільша трагедія тих днів, трагедія, що в ній найбільше зазнали такі ми самі. Саме тут, у цю мить, відчується наша суб'єктивний гріх супроти самих себе. «Добийте Петлюру!» — така була директива Москви, підхоплена «інтернаціональною» агентурою її в Україні — провідом КП(б)У. Москва і її агенти знали що роблять. «Добийте Петлюру!» — вторячи їм, гукалі і писали українські ліви есдекі — незалежники та українські ліви есері-боротьбівці 1919-20 рр. — і вони не знали що роблять. Не знали, що добиваючи Петлюру і «петлюрівчину», вони стали на шлях добивання Української Національної Революції, на шлях добивання себе. Не для всіх їх зразу прийшов цей неминучий кінець. Але оминув він тільки сталінських холуйів — так тож не були люди ідеї, а людська шлунку.

Поновлюючи в пам'яті пройдені Петлюрою шлях чільного учасника і керівника тої присонам'яної доби, ми сьогодні, з поглядом ретроспекції, вирозно бачимо, що його діяльність була завжди в фокусі революційних подій, у самому центрі великого змагу пробувденної до активного життя нації. Ріст Петлюри угору знаменує водночас ріст Національної Революції, виразнення і кристалізацію української національно-революційної думки. Відповідно до потреб і обставин, Петлюра то з головою поринає в організацію українського війська, переходячи такі біографічні етапи як: делегат Всеукраїнського Військового З'їзду і член його президії, далі Голова Військового Комітету Центральної Ради, а з організації 1-го Національно-Революційного Уряду — Генерального Секретаріату — член його, Генеральний Секретар Військових Справ; ще пізніше — отаман Коша Слобідської України — бойовий воїдй першої лінії, що рятуює столицю від большевщських нападів зовні.

А в змінених обставинах, коли за Скоропадського його відсунує від любимого справи — організації національного війська — Петлюра з неменшим западом посвячується культурно-громадській справі й стає Головою Київської Губернської Народної Управи. Водночас залопадливо працює на революційно-політичному відтинку, беручи надійливішу участь у творенні і розбудові Українського Національного Державного Союзу — міжпартийного блоку, що мав об'єд-

фтових районах. При явній чи тасміній допомозі з боку Совєтського Союзу, або на саме лиш його бажання, ця партія може спробувати щастя з внутрішнім переворотом, що було б рівнозначне зі совєтською окупацією країни. Совєтський сателіт на Близькому Сході був би далеко грізнішим ніж «воз'єднана» комуністична Корея, за яку ведеться війна. — Все це створює в Ірані справжній політичний вулкан, вибух якого навряд чи пощастило б «льокалізувати».

Це була, мабуть, наша найбільша трагедія тих днів, трагедія, що в ній найбільше зазнали такі ми самі. Саме тут, у цю мить, відчується наша суб'єктивний гріх супроти самих себе. «Добийте Петлюру!» — така була директива Москви, підхоплена «інтернаціональною» агентурою її в Україні — провідом КП(б)У. Москва і її агенти знали що роблять. «Добийте Петлюру!» — вторячи їм, гукалі і писали українські ліви есдекі — незалежники та українські ліви есері-боротьбівці 1919-20 рр. — і вони не знали що роблять. Не знали, що добиваючи Петлюру і «петлюрівчину», вони стали на шлях добивання Української Національної Революції, на шлях добивання себе. Не для всіх їх зразу прийшов цей неминучий кінець. Але оминув він тільки сталінських холуйів — так тож не були люди ідеї, а людська шлунку.

Поновлюючи в пам'яті пройдені Петлюрою шлях чільного учасника і керівника тої присонам'яної доби, ми сьогодні, з поглядом ретроспекції, вирозно бачимо, що його діяльність була завжди в фокусі революційних подій, у самому центрі великого змагу пробувденної до активного життя нації. Ріст Петлюри угору знаменує водночас ріст Національної Революції, виразнення і кристалізацію української національно-революційної думки. Відповідно до потреб і обставин, Петлюра то з головою поринає в організацію українського війська, переходячи такі біографічні етапи як: делегат Всеукраїнського Військового З'їзду і член його президії, далі Голова Військового Комітету Центральної Ради, а з організації 1-го Національно-Революційного Уряду — Генерального Секретаріату — член його, Генеральний Секретар Військових Справ; ще пізніше — отаман Коша Слобідської України — бойовий воїдй першої лінії, що рятуює столицю від большевщських нападів зовні.

А в змінених обставинах, коли за Скоропадського його відсунує від любимого справи — організації національного війська — Петлюра з неменшим западом посвячується культурно-громадській справі й стає Головою Київської Губернської Народної Управи. Водночас залопадливо працює на революційно-політичному відтинку, беручи надійливішу участь у творенні і розбудові Українського Національного Державного Союзу — міжпартийного блоку, що мав об'єд-

нати навколо себе всі живі сили українського суспільства для дальшої невтомної боротьбу за національну державу. Петлюра — член президії Нац. Держ. Союзу, організатор нової всенародної визвольної акції, яка привела до повалення атинародного режиму «Союзу земельних собственников» і «Протофусі». Нарешті, Петлюра — член нового Революційного Уряду України — Директорії і Головного отамана, тобто Голвокомандувач усіх збройних сил, на чолі яких провадить героїську боротьбу з усіма окупантами Батьківщини. А по уступленні на весні 1919 року Володимира Винниченка з поста Голови Директорії, Симон Петлюра, остачуючись і надавши Головним отаманом, бере на свої плечі ще й цей новий, президентський тягар. Не було це (і в тих трагічних обставинах нашої визвольної боротьби ні не могло бути) жадання якихось матеріальних статків чи слави. Навпаки — був це жертвенний крок самовідданого патріота Батьківщини зразок високої революційної і національної свідомості. І на цій чоловічій стійці — Керманіча держави і Головокомандувача її військ — Симон Петлюра стояв до кінця. На цій стійці і загинув.

По загартанні останнього кусника української території північного окупант не міг заспокоїтись, бо живий ще був закордонном Петлюра — символ національної революції і незалежної Української Держави. Постає Симона Петлюри — така популярна в українським народі, що ворогові довелося охрестити його іменем «петлюрівчиною» — весь не нависний йому національно-революційний український рух, позначити цим іменем усю добу наших Визвольних Зма-

## СМЕРТЬ КАТА

10. травня московська «Красная Звезда» подала звістку про смерть особи, яка була після Вишинського другою рукою верхнього ката поневолені народів СССР. Помер В. В. Ульріх, голова воєнного трибуналу СССР.

Україна запам'ятає ім'я Ульріха насамперед як того, хто підписав у січні 1934 р. вирок смерті світлим героям українського культурного відродження 1920-х р., таким прекрасним творцем нової української літератури і душі, як Григорій Косишкін, Олександр В. Лизько, Кость Буревій, та десятками інших письменників і науковців. Ульріх не завагався офіційно ствердити нахабу брехню, що ті поети й науковці перейшли на Україну із закордоню з бомбами та револьверами для терористичних актів, тоді як кожна дитина знала, що ті люди ніколи не вижджали закордон. Ця безкриклана брехня мала приховати цілковиту безсильність катів зломити свої жертви ідейно. Підсудні не визнавали себе винними, гордо відкидаючи акт обвинувачення, як наклеп. Тому їх судили закритим судом.

Один із тих, хто зацілів од розстрілу, розповідав у в'язниці іншим в'язням, як трималися на процесі підсудні. Коли був зачитаний вирок суду і Ульріх ще хотів щось сказати,

підсудні, що майже всі були засуджені на страту, піднялися з своїх місць і влаштували ідчайдушну демонстрацію протесту з криками: «Ганьба катам українського народу!» т. п. Заскочений бойовим духом засуджених на страту, Ульріх викликав підслену жорону, яка в короткій сутичці пов'язала і покляла на підлогу приречених. Ульріх з усього визновою верхнього воєного колегією тимчасом визлизує із залу суду.

В історію комунізму Ульріх увійде також як людина, що засуджувала на страту керівників правої, лівої і національної опозиції у ВКП(б) та Комінтерні, а разом з ними розстрілювала ілюзійні надії всіх позиційних елементів на вихід російського комунізму із терористичного тупика.

Ульріх своїм судом і розстрілом українським молодих поетів і науковців, ніби підвів політичну рису під винищенням українського селянства терористичним голодом 1933 року. Він показав, що доля інтелігенції і доля народу нерозривні. В цій національній нерозривності Україна вже пережила кривавого Ульріха, пережила безсумнівну Сталіна як і всю московську большевицьку окупаційну систему. Час не за горами. (Д)

Така постає в умовах придушеної, але не задуманої (бо не здолав і ніколи не здолає цього ворога) національної душі народу здавлася ворогові небезпечною і в Парижі, взагалі будь-де. І так до багатьох політичних убитців, докрана сталінськими агентами закордонном, 25 травня 1926 року долучилося ще одне: вбивство Голови Директорії і Головного отамана військ УНР — Симона Васильовича Петлюри.

«Петлюрівщина», однак, цим не збито.

(Кінець).

## ЯКА ВОНА, АМЕРИКА

Населення України серед колгоспників і стахановських злиднів живе думками про інші дні, інші країни, де життя виглядає інакше, краще, ніж в СССР. Совєтська влада мусять напружувати всі сили, щоб доказувати вищість і кращість совєтської системи, комуністичного ладу. В програмі боротьби проти «наклепів на соціалістичну дійсність» негайно по війні влаштовувано виступи колишніх червоноарміївців з доповідями про «злізденне життя робітників і селян в буржуазній Європі», тепер же до цього притягнено людей, які побували в ЗДА, Канаді та інших заокеанських країнах. В газетах введено спеціальні кутки для «роз'яснювальної роботи серед праціючих мас» про те, яка вона, Америка, «дійсність». В одному з таких куток 24.3. «Радянська Воля» надрукувала оповідання Ф. Фелюка з Цуманського Району про те, як він натерпівся в Америці. «Це були страшні дні», — написав Фелюк. — Не життя, а животіння. Голодні і виснажені, ми йшли за сотні кілометрів у ліс шукати роботи. За 8 років перебування в Америці лише на кілька місяців влаштувався на роботі постійно. Плата була мізерна і, щоб не вмерти з голоду, я харчувався покидьками, які збирав на смітниках. Але полісмени, що снуються тут як комарі, і за кожну підібрану кістку

людий станції. На деревляній таблиці видніє аловий пі напис: «Берега Картузька». З вагонів почерзі почали виводити арештованих та ставити в ряди, пригортаючи до прикритого дороги вже пішки. До самого табору було ще понад 5 км. За станцією в напрямку містечка Берези, а також і концентраку, проходили битий шлях. По ньому проїздили фіри польських селян, що поспішали до Берези на ярмарок. Хтось з нашої групи зузімив ще якийсь пріи собі задержати гроші і запропонував провідникові найняти фірманки. Сонечко таки добре почало припикати. Іти пішки і відіхати курявою не дуже було до впадобі — самому провідникові і тому ця рада похвально була прийнята. Поліцаї швидко побігли наймати фіри і за кілька хвилин ми розмістилися, щось на семи восьмих легкіх візочках, запряжених по польськи, в одного коня під дугою.

## ВІД ПРЕСТОЛУ ДО БЕРЕЗИ

Через широке тилове вікно в автобусі ми бачимо, як наші рідні, щоб не спізнитися, — почали бігти слідом за автобусом. Біг і мій старенький тато в довгий священницький ноші. О, благословенна будь щира і жертвенна любове, ти бо завжди перемасиш! Авто спинилося. Нас висаджують. На дівриці незвичайний рух. Щойно прибув потяг з утікачами. Моя дружина наблизившись, підходить до поліційного сержанта і просить його дозволу попрощатися зі мною та передати на дорогу дві пляшки лімонади. Але поліцаї не звважає на її просьбу: він навіть брутально відштовхує її. — «Схаменіся, кого прощаш? — гукає я до неї. — Мої слова він почув, він їх зрозумів і в секунді, підбігши до мене з п'ястками, кричить:

«Не розмавай, пєя маць, я розумію, що то значить і як то ката хвостом доверку обертали!»

«Докруги нас був лемент і плач. Коли вже всіх нас від авта провадили на двірці, то дружина моя все ж скористала з метушні і підбігла попрощатися зі мною. Відважився підійти також і мій тато. Поліцаї немов з'якля, немов не помічави.

«Отець Дубицький, що йшов ліворуч зі мною, голосно сказав до його тата:

«...О, Іоаким, благословіть нас всіх!»

Мій тато перехрестив нас усіх і сказав:

«...Мати Божа і всі Святі нехай беруть вас, мої дорогі, та повернуть здоровими додому».

«До побачення, до побачення, дякуємо, отче, — загукали всі

«...О, пане сержанте, той то дійсно ката хвостом обернув, бо каже, що ми їмо польський хліб».

«Це було сказане так в пору і з такою переконуючою інтонацією, що всі ми, не зважаючи на своє прикре положення, вибухнули щирим і веселим сміхом. Пан сержант лише заскреготав зубами.

«Старенький і дуже обережний проф. Михайло Іванович Кообрин почав нас заспокоювати і остерігати.

«Всіми на львівський потяг, ми без особливих пригод доїхали до Берестя. Правда, в дорозі всі в'язні відчували велику прикрість при відвідуванні туалетів. Найбільше нерувався і протестував з цього приводу д-р Ронциньський:

«...Панове, казав він до поліцаїв, найякжчих злочинців так не малтретують як ви нас. Зрозумійте, я не можу поладити фізіологічної потреби, коли над могою головою стоїть інша людина. Та ж ми не Лелюм-Полелюм». Справа в тім, що в'язні так і залишалися скочвані по два і так мусяли користати з туалетів. Доводи

«...Чи не думають вони на Волині нову Польщу закладати?»

«Наші пані» вже ветигли засягнути язика у своїх вояків. Вертають від них похмури, очі їх сумні. І нам було б цілком весело, якби не думка — чи не на фронт везуть нас копати окопи. Нашу валку переводять на другий бік двірця. За нами поспішає ще кілька валок з арештованими, що разом з на-

«...Чи не думають вони на Волині нову Польщу закладати?»

«Наші пані» вже ветигли засягнути язика у своїх вояків. Вертають від них похмури, очі їх сумні. І нам було б цілком весело, якби не думка — чи не на фронт везуть нас копати окопи. Нашу валку переводять на другий бік двірця. За нами поспішає ще кілька валок з арештованими, що разом з на-

«...Чи не думають вони на Волині нову Польщу закладати?»

О. Вишнівський, ген. хор. 6. Армії УНР.

# ОТАМАН І ОТАМАНІЯ

4)

Отаман Божко

Була це людина з фаховою військовою освітою і безсумнівним організаційним хистом. По своїй любові Україні й мріяв про булаву. Як би не отаманія, що зводила на рівень усіх його позитивні прикмети, міг би бути видатно - корисним старшиною. За часів гетьмана Скоропадського служив у Закарпатській охороні (військова частина) в ранзі підполковника. У початку повстання, що його очолював Український Національний Союз, Божко формувалася повстанчий загін під назвою „Запорозька Січ“, що пізніше ввійшов до складу армії УНР як 2-га дивізія.

Ген. М. Капустянський так характеризує „отамана“ Божка і його Запорізьку Січ: „Дуже цікава особа, типовий отаманчик і авантюрист високої марки, до того ж не цілком нормальний. Мріяв про гетьманство, звичайно, про себе. Пробував воскресити всі звичай Запорізької Січі у такому вигляді, який вона мала в 16 столітті. Отаман Божко сформував для особистої охорони бунчуковий курінь, вірно йому відданий. Усі справи обговорювалися прилюдно всім курінем під його головуванням.“

Божко підніс свою розпорядження тільки гусиним пером. За Божком носили булаву (він її взяв з Музею ім. Поля в Катеринославі) і творили силу різних чудасій. У справах військових отаман Божко не дуже визнавався, однак, відзначався особливою хооробрістю та відвагою. Ного оточувала ціла зграя авантюристів. Все ж треба зазначити, що в строювих частинах Січі було багато хоробрих і стійких старшин і козаків, вони не поділяли свавільних інстинктів свого шефа. Штаб Армії домагався розформування цієї екзотичної дойової одиниці, або призначення для неї відповідного начальника. На жаль, застережень не було взято під увагу.

Наказний отаман Осецький з дозволу Сімона Петлюри наказав розгорнути Запорізьку Січ і назвати її 2-гою піхотною дивізією. Її начальником залишився отаман Божко. Це невдале призначення відразу ж дало багато сумних наслідків („Похід Українських Армії на Київ-Одесу в 1919 році“ — кни-

га перша, стор. 49-50). З того ж джерела (стор. 109) подаємо далі дані до характеристики „отамана“ Божка: „Призначений замість от. Божка начальником 2-гої п. дивізії от. Добрянський о 22 год. 55 хв. (22. 6. 1919 — О. В.) доповів Наштадтсвої (Нач. Штабу Діскої Армії В. Тютюннику — О. В.), що він одержав від от. Божка таку відповідь: „З чим прийхав, з тим повертай назад; наказів ані от. Осецького, ані от. Тютюнника не визнаю“.

„На запитання полк. Капустянського от. Божкова, чи прихав до нього просимий ним н-к Штабу, от. Божко відповів: „Ще не прийхав, але як буде кацап, чи такий як Мішковський, я повшчу. Тут прислали з 3-тої дивізії Генштабу, та я його завтра теж на викидаю“.

Ген. штабу Мішковський був видатним і хоробрим старшиною й справжнім українським патріотом. Помер від ран у бою.

Штаб Діскої Армії мав, наразі, досить отаманів Божка: в початку серпня 1919 року він видав наказ про розформування Запорізької Січі. Під час арешту „отамана“ Божка, останній боронився й стратив при цьому око.

Пізніше звільнений, „отаман“ Божко формувал новий „бунчуковий“ курінь, з яким опинився, рівнож, у „трикутнику смерті“, де разом із „отаманами“ Волохом і Данченком (колишній комендант міста Києва 1918 р. і тимчасовий командант запорожців) творили ворожо-опозиційний до нашого Уряду „тріумвірат“.

На тлі непорозуміння з „батьком“ Волохом, Божка, з наказу Волоха, підступно вбито, а „отаманові“ Данченкові пощастило десь зникнути і з того часу слід по ньому згинув. Через те, „переможець“ Волох, що зробився червоним „батьком“, попростував на ласку комуністичної Москви без рештки творців „тріумвірату“.

### ІУ

#### Отаманія

Отаманія - ватажки, чинючі на власну руку і на власне ризико, були цілком незалежні в своїх чинах і могли рахувати тільки на свій сприт, свою енергію та власну ініціативу. Свідомість влади над своїми загонами і людною тих місцевостей, де вони часово панували, впливала на більшість із них як наркотика. Ця більшість „отаманів“ привичайла-ся була дивитися на себе як на щось вище над усіх їх оточення, привичайлися грати лише першу роль і ні з ким та ні з чим не рахувалися.

Засмакувавши влади, ватажки ці не задовольнялися самою свідомістю її: вони не могли вже обійтися без того, щоб про них не говорили, щоб ім не „кадили“, не кланялися, щоб їх не славословили. Потреба в цьому була зродилася для цих амбітників майже так необхідна, як повітря, бо для цього типу „отаманів“ на першому місці було завжди і всюди тільки їх власне „я“.

Вважаючи себе „героями революції“, вони почували себе в стосунку до нашої влади недоціненими, а через те покривдженими й ображеними. Хора амбіції „отаманів“ бунтується проти всяких спроб обмеження їхньої влади українським урядом: забуваються обов'язки перед Батьківщиною, зникають авторитети, не виконуються накази, горус виключно свос особисте „я“.

Ці зовнішні вияви збудованої хорой амбіції (амбітництва) і є істотою отаманії. Через те людей, які в своїй поступованні кермуються амбітництвом, незалежно від того чи то будуть військові чи цивільні, називаємо „отаманами“ в лапках, або політичними „отаманами“, а діяльність їхню „отаманією“.

Ред. Зенон Пеленський так окреслює істоту амбітництва („Шлях Нації“ 1935, ч. 2, ст. 33):

„В основі амбітництва, як його самоціль, завжди лежить особисте, егоїстичне „я“. Отже, власне, здебільше хоробливо перечулене, переражливлене, голодне слави і популярності, голодне влади і значення, самозакохане „я“, яке опанує цілий мозок, душу, всі інстинкти і нерви того роду людини.“

Бути завжди на „верхах“, бути завжди в ситуації, аби це „я“ було кінцево в „центрі справ“, аби докруги його кінцево і за яку ціну щось „ділось“ — ось основний внутрішній стимул, який формує цілу життєву стат, отой т. зв. „габітус“ (зовнішній вигляд людини, з якого можна робити висновки про нахил чи відпорність даної людини до певних хороб — О. В.) людини.

Здається таким натурам, що все, що діється, мусить діятися з ними, що без них нічого ставатися не може, не повинно, не сміє, що вони є покликані у всьому відіграти свою роль, у всьому сказати свос слово“.

Далі З. Пеленський у той спосіб характеризує категорію цих людей (тамже, ст. 34):

„Здається безлічі наших людей, що вони мусять „встрівати“, мусять у всьому проявляти свос „я“, бо без них „ніяка справа не піде“. Як щож їхнє встравання ні дочого не годиться і амбітника усувають, приходить образа. А за образою з місця повстает опозиція, резистенція, до сердець присосуються гадючка жалю, злості, ресентименту, дрокнуть у внутрі, підходить під горло і душу, давить зранене особисте почуття — і тоді один українець починає валити другого, в давлій атмосфері з ненависти починає нав'язуватися й назривати крамола, распря, під ставлювання ніг, копання піг собою вовчих долів“.

„Пхатися на верх“, пише далі З. Пеленський (тамже О.В.) „це є мотив бунту якого небуди ображеного сучасного „отамана Оскілька“.

Треба признати, що дефініція п. З. Пеленського істоти амбітництва знаменита. Ні жаль, редактор З. Пеленський своєю діяльністю на скитальщині, в Німеччині (т. зв. акція

## ДЕНЬ — „Я — АМЕРИКАНЕЦЬ“ В 1951 РОЦІ

...в цей напружений момент світової історії наша держава повинна зміцнити єдність у прагненні до спільної мети через посилення відданості до основних принципів: свободи для кожного, однакових можливостей кожному і справедливості для всіх...“

З проголошення Президентом Трумана дня „Я — Американець“ в 1951 році.

Президент Труман визначив неділю 20 травня, як день „Я — американець“. Цю третю неділю травня Президентове проголошення відзначило як урочистий день для спеціального відзначення нашої молоді, що в цьому році стала дорослою і тих громадян, народжених за кордоном, що минулого року стали громадянами через натуралізацію“.

Уже 6 років, починаючи від 1945 року, Президент, у своєю проголошенні до дня „Я — Американець“, підкреслює свої головні переконання та принципи, за які він борюється все своє життя. У цьогорічному проголошенні Президент приділив найбільшу увагу наданню однакових можливостей усім, хто живе в нашій великій країні, незалежно від кольору, віровизнання, чи національного походження. Він також підкреслює важливість збереження принципів індивідуальної свободи та справедливості для всіх.

Особливо цінять права і привілеї американців ті з нас, хто зазнали пригнічення і переслідувань закордоном, або чий батьки ніколи не знали, що то є справжня свобода та демократія.

За свої намагання забезпечити мир і допомогти відсталім державам Президент Труман дістав визнання від усіх вільнолюбних народів світу. Не випадково, цього року він був нагороджений Почесною Наго-

„блискучого відокремлення“, не менш знаменито ствердив стару правду: блискучі теоретичні густо-часто бувають недобрими практиками... (Закінчення буде).

## „СВОБОДА“ ІДЕ ДО АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ

Колішні скитальці, а тепер американські вояки, які вступили до різних частин армії, прислають до нашої редакції повідомлення про свій побут і подають свої адреси, щоб ім, як членам УНСоюзу, посилати „Свободу“.

До таких належить Ярослав Мельник, який вступив до армії в січні, перебув вишкіл в Луїзіані, а тепер відходить зі своєю сотнею до Японії.

## КАНАДСЬКІ УКРАЇНКИ НА МУЗИЧНОМУ ФЕСТИВАЛІ

Винніпег, Канада. — У річному Музичному Фестивалі, який відбувся цього року в двох тижнях, від 2 до 14 квітня у Винніпегу, взяло участь понад 20,000 молоді, між ними поважна кількість молоді українського походження. Найвищі марки здобули такі українки: Лорейн Греско (сестра Донни), Анна Тимочек, Орися Періг, Ольга Чорний, Вікторія Якимович, Галя Шлемкевич, Галя Олійник, Віра Тарнавська, Петрус Мельник, Алма Коссар, Ені Пазюк, Ірина Батичка. Хлопці такі: Ронні Шакура, Роберт Рибак, Юрій Загірний, Ернест Заболотний. („Кан. Фармер“).

Шпаш на пенсію ген. Корнія Вітні, прибічник ген. Догласа Мек Артура. Він вислужив 20 років при військ. отку не дослужив до кінця й отже дістає тільки частинну пенсію у висоті \$5,557 річно.

## ВІСТІ З УКРАЇНИ

Нотатки з совєтської преси)  
**ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ЗНИЧАРАМИ**  
 В Черкасах цими днями партія скликала районну конференцію, присвячену вихованню дітей, з участю батьків, учителів, представників організацій та науково-дослідного інституту педагогіки. Говорено про основні завдання „комуністичного виховання совєтської сім'ї. На найближчий час намічено утворити в Черкасах кабінет педагогічної пропаганди, в школах впровадити читання лекцій для батьків, в кожному селі району утворити піонерські клуби.

**НА ПРИСТАНКАХ КИЇВСЬКОГО ПОРТУ**  
 В привітності великих юрбклян піднято прапор навігації по Дніпрі. На ріці, звільненій від криги, плавають пароплави, теплоходи, річкові трамваї.

**В УЖГОРОДІ**  
 Закарпатське обласне видавництво випустило в світ угорською мовою брошуру „Розмова Сталіна з кореспондентом „Правди““.

Для кращого завтра купуйте Бонди Перемоги.

## УВАГА! — ШІКАГО І ОКОЛИЦЯ!

ВІДДІЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ ТА БРАТНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОДВУ В ШІКАГО, ІЛЛ.

— влаштувуйте —

## В СУБОТУ, 26. ТРАВНЯ 1951 Р. В ЗАЛІ ШКОЛИ ШОПЕНА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

для вшанування пам'яті трагічно згинулих з рук ворогів України Вождів Української Нації сл. п. СИМОНА ПЕТЛЮРИ і полк. ЄВГЕНА КОНОВАЛЦЯ.

Святочну промову виступить д-р ЮЛІАН ВАСИЛИЙ. — Мистецьку частину програми виконуватимуть найкращі мистецькі сили! — Крім того, буде висвітлений ЦЕ НЕ ПОКАЗУВАНИЙ документальний фільм про Голодного Отамана СИМОНА ПЕТЛЮРУ.

Початок у 8-й годині вечора.

До масової участі всього Українського Громадянства міста Шікаго і околиці в цій академії, що проходить під гаслом „ДВІ ПОСТАТТИ — ОДНА ІДЕЯ“, запрошує Святочний Комітет.

## УКРАЇНКИ! УКРАЇНЦІ!

25. травня 1926 року і 23. травня 1938 року, з рук більшовицько-комуністичних агентів були вбиті: СИМОН ПЕТЛЮРА, Голова Української Держави і Головий Отаман Військ Української Народної Республіки, та ЄВГЕН КОНОВАЛЕЦЬ, Командант Січових Стрільців і Голова Проводу Організації Українських Націоналістів. Для вшанування їх світлої пам'яті

## ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ, 10-й ВІДДІЛ В НЬО ПОРКУ

— влаштує —

## ЖАЛІБНУ АКАДЕМІЮ В НЕДІЛЮ, 27. ТРАВНЯ (МАЙ 27) 1951 Р. В ШКІЛЬНИЙ АВДІТОРІЇ при УКРАЇНСЬКІЙ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ПАРАФІЇ СВ. ЮРА, 217 Е. 6 ВУЛ.

Початок 1:30 пополудні.

В програмі беруть участь: Вступне слово Євген Новийцький. Доповідь: Ярослав Гайлас. Деклямації: Віра Кальницька, Володимир Змія. Хор „Боян“ під мистецьким керівн. п. проф. Недзьвіцького. Безпосередньо після Академії буде висвітлений історичний фільм з Вільгельма Змагаль в 1919-1920 рр.: „Гол. Отаман СИМОН ПЕТЛЮРА В КИЄВІ“.

Просимо Українське Громадянство про масову участь. Управа 10-го Віддєлу ОДВУ.

# ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОВІДОМЛЕННЯ, ЩО ВЖЕ ПОЧАЛОСЬ ОПИТУВАННЯ КОЛИШНІХ СОВЕТСЬКИХ ГРОМАДЯН, ЩОБ МАТИ ПОВНУ КАРТИНУ ЦІСНОГО ЖИТТЯ ТРЕБА ОПИТАТИ ПРЕДСТАВНИКІВ У СІХ ПРОШАРКІВ ЛЮДНОСТІ СССР. ТОМУ ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРОСИТЬ ВІДГУКНУТИСЯ НА ЙОГО ЗАКЛИК КОЛИШНІХ СОВЕТСЬКИХ КОЛГОСПНИКІВ І РОБІТНИКІВ, БО САМЕ ЦЯ КАТЕГОРІЯ БУВШИХ СОВЕТСЬКИХ ГРОМАДЯН НЕ ЗАСТУПЛЕНА ДОСТАТОЧНО ПРИ ОПИТАХ.

ПІШІТЬ НА АДРЕСУ:  
 Dr. I. D. LONDON, Director  
 Harvard Refugee Interview Project.  
 216 West 100 Street, New York 25, N. Y.  
 Room 220.  
 АБО ТЕЛЕФОНУЙТЕ: MONUMENT 6-2602

**УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.!**  
 ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ПРИХИЛЬНИКІВ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ  
 — відбується —  
**В НЕДІЛЮ, 27. ТРАВНЯ (МАЙ 27) 1951 Р.**  
 В ЗАЛІ INTERNATIONAL INSTITUTE, 645 N. 15th STREET  
**КОНЦЕРТ**  
 скрипка ВОЛОДИМИРА ЦІСНКА  
 Початок у годині 8:30 вечора.  
 В програмі твори: Брамса, Моцарта, Паганіні, Вейнського, Крайслера, Варинського, Лисенка, Людвєвича та інших.  
 При фортепіано: Євгенія Курялович-Чапєльська.

**УВАГА! — ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ!**  
 ТОВАРИСТВО ІМ. ІВАНА ФРАНКА, ВІД. 146 У.Н.С.  
 — святкує —  
**40-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ В НЕДІЛЮ, 27. ТРАВНЯ 1951 Р.**  
 (Sunday, May 27, 1951)  
 В УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІМ ОСЕРЕДКУ  
 під ч. 2965 Карпендер вул., Дітройт, Міш.  
 Початок у годині 3-ій пополудні.  
 Отсим щиро запрошуємо всіх членів прибути до Церкви на паныхиду за померлих членів у годині 12. вполудне. На Концерт запрошуємо громадян місцевих і позамісцевих. В концерті візьмуть участь визначні сили, котрих Ви ще не мали нагоди почути. Головним промовцем буде заступник головного прєдсїдника У. Н. Союзу П. Лисогір, молодий чоловік, що вже роджений в Америці.  
 Хто хоче набути тикет на Бенкет, може дістати від членів або при вступі.  
 Товариський Комітет.

**УВАГА! — НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!**  
 СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ, Інк.  
 запрошує всіх на  
**ВЕЛИКУ СУМІВСЬКУ ЗАБАВУ**  
 що відбудеться з нагоди ДРУГОГО ЗТЗДУ СУМА  
**В СУБОТУ, 26. ТРАВНЯ 1951 Р.**  
 В ПРЕКРАСНІЙ ЗАЛІ „ВЕБСТЕР ГОЛ“  
 11 вулиця (між 3-юю і 4-юю Евеню) в Нью Йорку.  
 Початок у год. 8-ій вечора. Першорядна оркестра.  
 Вступ \$1.25.  
 Квитки можна набувати в сумівській книгарні „Говєрля“, 41 Е. 7 вулиця, Нью Йорк та в касі при вступі.  
 Головна Управа СУМА.

**ОЛЕКСАНДРА ОЛЕКСІВНА СПЕРАНСЬКА-РИБАЧУК**  
 по матері фон ОСТЕН-САКЕН

Войн-Ліцар збройних визвольних змагань і бойових ордерів ХРЕСТА СИМОНА ПЕТЛЮРИ з мечем І ХРЕСТА УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛІЦЬКОЇ АРМІЇ; Почесної відзнаки Українського Червоного Хреста. Наша Мати-Опівкука і Почесний Член буншої Української Колонії в Плотичному над Віграмі і пєсї землі Сувацької (кол. Польща). Член-фундатор Української хати Козака в Плотичному. Член-фундатор Бурєн імени Симона Петлюри в Перемішлї над Сїном, — після довгої й тяжкої недуги упокоїлася в Бозї 16. травня 1951 року в годині 8:10 рано в Нью Йорку, землі Вашингтона.

Паныхида при гробі Покійної відбудеться в патиццю, 18. травня 1951 р., в годині 2-й пополудні, в погребовому заведенні Петра Ярежи на 7-й вулиці сїдл. число 129 в Нью Йорку.

Про шо огорнуті великим смутком оповіщають в розсїянні сущих Побратимів Плотичан.

Бувші Воляки Армії Української Народної Республіки і члени Української Колонії Плотичної: ІВАН ТОЛОЧНИК, бувший Секретар колонії, ОЛЕКСАНДЕР ГАЛЕЦЬКИЙ, МУСИЯ ФЕССАК, ГІТГОРІЙ ПОГАЛКО, МАРКО СВИНАРЬКО, ПІЛИП МОНАСТІРСЬКИЙ, ІВАН СВІРЕНКО, ОЛЕКСАНДЕР ФЕДОРОВИЧ, АНДРІЙ ГУРІН, ДМИТРО ДЮБА, КОНСТАНТИН ГАЛЕЦЬКИЙ, ДМИТРО КОВІЛЯНСЬКИЙ, МИХАЙЛО КОВІЛЯНСЬКИЙ І СТЕПАН ЛЕМШИЯ з родимими.

**УВАГА! НЬОАРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!**  
**БАЛЕТНА ШКОЛА НЬО ПОРКУ І НЬОАРКУ**  
 під керівництвом прима-балєрині  
**ВАЛЕНТИНИ ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ**  
 — дис —  
**В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20. ТРАВНЯ (МАЙ 20), 1951**  
 вгодині 6-ій вечора  
 В ЗАЛІ УКР. ЦЕНТРАЛІ при 180 William Street, NEWARK, N. J.  
**БАЛЕТНИЙ ВЕЧІР**  
 в новій програмі: класичні, характерні та народні танки.  
 Резервні квитки можна дістати у адміністратора балетної школи в кожному суботу від 12:30—1:30 в Українській Централі, або від 2. год. перед виставою.  
 Частина доходу призначена на Церквону Школу.

о. ВАСИЛЬ ЛИЦИНЯК

(Пам'яті великого громадянина).

З-поза залізної заслони прийшла до нас сумна вістка про смерть заслуженого священика, педагога й громадянина, о. Василя Лициняка, крилошанина і пралата гр. кат. Митрополіччю Капітули у Львові.

О. Василь Лициняк народився в 1873 р. в с. Сурохів, Ярославського повіту в Галичині в селянській сім'ї. Після закінчення гімназії в Ярославі і богослов'я у Львові та Перемишлі, він присвятився не тільки душпастирській, але також виховній і громадській праці, яку розгорнув будучи ще студентом у о. Сілецького. Перше з його важких дій, це співучасть у заснуванні монашого чину сс. Службинців для опіки над сиротами в захоронках і сирітських захистах.

Покликаний Митрополитом Андрієм Шептицьким на працю до Львова, він став катехи-

том гр. кат. релігії в польських гімназіях (третій та одинадцятий) української молоді, майже спольщеної. Своєю педагогічним хистом і тактовним поступованням о. Лициняк виховував цю молодь у національному дусі та зберіг її від денационалізації. Рівночасно Митрополит поручив йому пост віцедиректора й духовника в Духовній Семінарії та організування сиротинців. О. Лициняк віддався і цій праці з повною посвятою, виховуючи кадри духовенства в релігійній й національній свідомості та засновуючи сиротинці в цілій Галичині.

В часі першої світової війни він разом з пок. інж. Василем Натрином організує також захист для воєнних сиріт, що розсіяні в поважну інституцію й вирятують з неволі неодишу сироту і неодишу удову утер слезу.

Після цієї війни, він, перейшовши на емеритуру, працював у церковно-громадських установах та як директор учительської семінарії о. після гімназії СС Василіянок при вул. Потоцького й Другоша. Хоч праця директора української школи була дуже відповідальною й важкою, то Покійний потрапив повести її успішно й корисно для розвитку названих шкіл під оглядом педагогічним і національним. Тут треба було поборювати неодишу труднощі, спричинювані політичними обставинами в тодішній польській державі. З настанням більшовицької влади в Галичині, уряд усунув о. Лициняка спершу з директору, а опісля з педагогічної праці, коли побачив, що сама його особа в школі діяла на молодь в напрямі релігійності, а не безбожництва. Тоді о. В. Ли-

РОЗШУКИ

Пошукує брата ІВАНА ФІЛІКОВСЬКОГО, родом зі села Вигода Борщівського повіту Галичина. Хто знає про нього, або він самий, прошу з'явитися до:

FIALKOWSKI JOZEF  
Wies Kzmiencow, Pocz. Minkowski, Pow. Namyslow, Woj. Opole, Poland, або до: MARY ZEREBNY  
661 S. Park St., Elizabeth, N. J.

Пошукує брата ГРИЦЯ ПЕСТЕРА, його остання адреса була: Nester Gregor, c/o Herbert S., Fort Kennedyville, Maryland. Хто його знає, або він самий, прошу з'явитися на адресу:

NYKOLA DUCHNOWSKY  
83 Wooster St., New Haven, Conn.

Maple Coal & Coke Co.  
Wholesale FUEL OIL, bituminous OIL BURNERS  
SALES & SERVICE  
72-74 Box Street  
BROOKLYN 22, N. Y.  
Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan  
краще за підприємств  
ФЕДЬКА КУЦІЛАК

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ ВЗУТТЯ  
„ГОВЕРЛЯ“ („HOWERLA SHOES“)  
203 Springfield Ave. (біля Prince St.), NEWARK, N. J.  
Продж мужеської і жіночої та дитячої обuvi із знавчих американських фірм взуття (nationally advertised brands), різних шкіряних виробів, жіночих торбачок, рукавичок, панчів та скарпеток.

ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО, П. МАЛИЦЬКИЙ, влас.  
ПЕРЕВІЗ МЕБЛІВ І БАГАЖУ  
115 S. 2nd STREET, BROOKLYN, N. Y. Тел. STagg 2-3617

ПОРТРЕТАМИ ПЕТЛЮРИ, КОНОВАЛЦЯ, ЧУПРИНКИ, удекоруйте Вашу хату, домівок, читальню, які негайно вислано по одержанню замовлення. Ціна: 1) сет — Петлюра, Коновалець 11x15 інч. в дерев'яних рамках, кольору сталевого, різьба, два за \$10.  
2) Петлюра: — малюнок Денисенка, 18x14 інч. в рами бронзово-полісметного кольору, різьба — \$7. Чупринка: 9x11 інч. в рами, два за \$4 або 14x19 інч. за \$10. Рамки підібрані нашим мистцем відповідно до портрету, зашилені тривалим шклом й оправлені. Поштову пересилку покриває фірма (бізнес). Гроші посылати готівкою або моні-ордером в листах на адресу: P. V. N. SHOP, 180 Monroe St., Passaic, N. J.

ПРОФ. Д-Р МИКОЛА ПОЛЕВСЬКИЙ  
— розпочинає: —  
ЛЕКЦІЇ НА ФОРТЕПІАНО  
В ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ КЛУБІ  
(149 Second Ave., New York 3)  
Запис та інформація в Клубі по середах від 6 до 7:30 год. ввечері або щодня через телефон:  
TRafalgar 3-9487.

НОВА ПОЯВА НА КНИЖКОВОМУ РИНКУ!  
„В ЙОГО ТІНІ“  
Симон Петлюра в Історії Українського Народу.  
Написав Петро Сагайдачний.  
Книжка, яку кожний українець-нік повинні прочитати. Ціна книжки \$0.75, кошти пересилки \$0.10. Замовляти:  
UKRAINIAN PUBLISHING CO.,  
P. O. Box 235, Cooper Station New York 3, N. Y.

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО  
В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ  
208 EAST 6th STREET  
коло школи св. Юра  
New York 3, N. Y.  
TEL. OR. 3-2484.  
ПЕРЕВІЗ БАГАЖУ, МЕБЛІВ, РІЗНИХ РЕЧЕЙ І МАТЕРІАЛІВ.



АЛОУЧКА ДУБОВИК

років 11, яка прибула не так давно зі скитальщини до Злучених Держав, разом з матір'ю (пані Галина Дубовик-Китаста) та бабусею і братчиком, згинула трагічною смертю в Дітройті, як йшла до школи, коли на неї наїхав автомобіль. Власниця автомобіля не могла контролювати кермою і це спричинило нещастя. Мала Алоушка брала активну участь в українському житті, співала в церковному хорі, грала на фортепіані та була в школі одною з найкращих учениць, як про це згадує місцева дітройтська преса.

циняк зайнявся тільки душпастирською працею, працюючи надалі в Митрополіччю Консисторії й Капітулі як крилошанин і генеральний секретар Львівського Митрополіччю Синоду, що саме відбувся у Львові в часі першої більшовицької окупації.

З приходом німецької влади до Східної Галичини о. В. Лициняк працював далі в Митрополіччю Консисторії, а в 1944 році став парохом м. Криниць, де застала його більшовицька інвазія. Звідтам перенісся він на мале село в околиці Тарнова, де здобув собі велику любов та-мошнього населення, де й на чужій землі, недалеко від річки на віки замкнув свої очі дня 1. березня 1951 р. Кільканадцять днів опісля упокоїлася теж його Дружина, що залишилася з ним ділити спільну долю серед чужого оточення.

З великим сумом прийняло цю вістку українське громадянство на еміграції, клонячи голову перед тілами заслуженого священика й громадянина.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Р. П. — У нас нема бора правничої поради, до якого Ваша справа належала б. В різних місцевостях існують такі бора, під назвою „Лігал Ейд Сосайті“ або „Лігал Ейд Бюро“ (Legal Aid Bureau), де за малою винагородою полагаються різні правничі справи. У деяких місцевостях такі бора знаходяться в міських будинку — „Ситі Голл“, або „Тавн Голл“.

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСІ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСІВ ЕДІН.  
GR. 7-8951  
КУРСИ МЕХАНІКІВ КУРСИ ЕДІН АВТАМІВ  
Постараємося для Вас про екзамен Лайсенсу. Наші учні дістають дипломи. Понамаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ЕДІНІ, ВЕ-ЧЕРНІ І НЕДІЛЬНІ Інструктори фахівці. Зал. в 1916.  
L. TUCHNIEWICZ, директор  
Metropolitan Auto School  
155 — 2nd Ave., близько 10th St. NEW YORK CITY

З ДІЯЛЬНОСТІ ЛІТЕРАТУРНОГО АРХІВУ УВАН В ЗДА

12 травня Літературний Архів УВАН запросив пані Галину Лашенко прочитати доповідь про виданого українського поета Ольжича, що загинув в німецькому концтаборі в 1944 році.

Доповідачка, що була особисто знайома з поетом, прочитала надзвичайно цікаву і змістовну доповідь про життя і творчість Ольжича — яскравої і небуденної поетати в українській історії.

Пані Лашенко докладно розповіла про дитинство поета, про впливи його батька — поета Олеса, про студентські роки і про дальшу наукову, літературну та політичну діяльність Ольжича-Кандиби, людини всебічно обдарованої, працюючої і глибоко-ідейної.

Цікаві доповнення подав пан Юрій Тищенко, відомий український видавець і журналіст, який знав поета буквально з часу його народження, будучи близько знайомий з родиною. Він подав багато цікавих подробиць з життя поета, що впливали на формування його творчої особистості.

Пан Туркало розповів про свою зустріч з Ольжичем під час війни у Києві, куди він прибув для політичної роботи.

Керівник Літературного Архіву п. І. Короничий побажав, щоб всі, хто виступали з спогадами, занотували їх та передали до Літературного Архіву, щоби можна було згодом видати збірку пам'яті поета і зберегти подробиці з життя поета, які, безумовно, будуть цікаві для історії.

Л. Д.

Урядовці передбачають видають дев'ять біллонів дол. з американської допомоги чужинним країнам на військову й господарську цілі у скарбовні 1952 р. Ця сума має бути встановлена в найбільшому федеральному бюджеті під різними назвами.

„Треба говорити більш одверто про Бога і гідність людини, якщо ми маємо вжити у боротьбі проти совєтських сил“ — сказав секретар флоту Франсіс П. Метью у промові до капеланів у Сан Франсіско. „Забгато американців вважають за невідповідне говорити про такі справи на приватних місцях“ — заявив кабінетний секретар.

ДОБРА НОВИНА для терлячих на болі ревматизму, недомогання жолудка, несправність, обструкції, міхури, катар жолудка, каміння, як різні шкідливі хвороби як екзема, прищі, всякого рода сверблячки, недомогання нірок, біль голови, потовчення тіла, вивихнені сугави, цукриця, перестуда, кашель, дихавиця, нервовість і інші хвороби, терплячі знайдуть полешку при вживанні наших зіль, які імпортуємо з Індії і Китаю. Якщо терпите на якесь недомогання просимо писати до нас по безплатний циркуляр адресуючи: Bradley Herb Tea Co., Box 224, Cooper Sta., New York 3, N. Y.

У ВІВТОРОК ЗБОРИ МАНІФЕСТАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

Нью Йорк, 18. травня. — В найближчий вівторок, 22-го червня 1951 р. буде ВЕЛИКА ПРОГУЛЬКА КОРАБЛЕМ (Boat-Ride) з портів Newark і New York. УПРАВЛА Ukr. Am. Businessmen Ass'n.

5,000 воїнів маршуватиме нью-йоркським Бродвеем в найближчий четвер перед вивідом до Європи. Их попросяє ген. Лотон Колліне (голова ген. штабу армії) зі сходів нью-йоркської ратуші — „Ситі Голл“.

Найкращий із живих американських юристів, федеральний суддя Лернед Ганд, переходить 1 червня на стан спочинку на 79 році життя після 42 років судейської служби. Його намінував ще президент Тефт в 1909 р.

ДЛЯ ВИМАГАЮЧИХ ПАНЬ



PROC BEAUTY SALON  
УКРАЇНСЬКИЙ САЛОН КРАСИ  
Досвідчені спеціалісти тривалих ондуляцій  
УКЛАДАННЯ ФРИЗУР  
ЗАЧЕСОК  
Експерти зі своїми чарівними руками кожного часу Вам до послуги.  
Над усім особисто доглядатиме власник  
JOHN PROC  
166 Second Ave., N. Y. C.  
AL. 4-8675 Near 11th Street



НОВІ КАПЕЛЮХИ  
СОЛОМ'ЯНІ  
від \$1.75 вгору,  
з ПАНАМІ від \$3.25 вгору,  
як рівнож легкі літні ФЛІЦОВІ капелюхи по доступним цінах.  
Відновляємо куплені у нас капелюхи.  
ПРОДАСМО ПОВКОВІ КРАВАТКИ, ПАСИ І ШЕЛКИ.  
(Говоримо по українськи)  
DUNLEY HAT SHOP  
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY  
(Між 2-ою і 3-ою Евею.) — Телефон: GR 5-3733.  
Відкрито в п'ятницю до 9-ої, суботу до 10-ої год. ввечері.

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА РОБИТНЯ В НЬЮ ЙОРКУ  
Roman KUSSOFF  
41 W. 57th Street (5th Floor), NEW YORK CITY  
(близько Шостої Евею)  
Коли задумате справити нове футро, перемоделювати, направити, так по-радіться в цій справі з досвідченим скірником Романом Кузовом. Він напевно подбає, щоб ваше футро, джакет чи коввір були зроблені по найновішим фасонам, солідно та з найкращих матеріалів. Ціни приступні.  
Інформація на телефон: PLaza 9-4238.

ТАРЗАН, ч. 2595. Треба бояти ся потвори

„YOU CALLED THIS THE GYOR CORP, JANA. WHAT IS A GYOR?“ TARZAN ASKED. „A TERRIBLE CREATURE.“ JANA REPLIED. „IT IS TWICE THE SIZE OF A TANDOR, AND —“  
„YOU ASK WHAT IS GYOR, TARZAN,“ ULAN INTERRUPTED JANA'S DESCRIPTION. „LOOK-OUT THERE!“  
„A GYOR!“ JANA WHISPERED. „LIE DOWN AND HIDE IN THIS TALL GRASS BEFORE IT SEES US!“  
„IT'S COMING IN THIS DIRECTION,“ SAID ULAN. „I BELIEVE IT HAS ALREADY SEEN US.“  
„Ти назвала це Станом Гіора. А що це таке гіор? — запитався Тарзан. „Це страшна потвора“ — відповіла Яна.  
„Вона двічі більша від тандора і...“  
„Питаш, що це таке гіор, Тарзане?“ — перебив Яні Улан.  
— „Ось поглянь туди!“  
„Це гіор!“ — прошептала Яна. Киньтєся на землю і сховайтеся в траві, поки він нас побачить!“  
„Він посувається в нашій напрямі!“ — сказав Улан. — „Віро, що він нас уже побачив!“

ІВАН КОВАЛЬЧУК  
FUNERAL HOME  
COMPLETELY AIRCONDITIONED  
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СЕРТІ  
NEW JERSEY  
ЩИНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ  
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА  
У випадку смутку в родині  
кличте як в день так і вночі!  
JOHN KOWALCHUK  
129 GRAND STREET  
cor. Warren Street  
JERSEY CITY, 2, N. J.  
Tel. BErgen 4-5131

В. Володимир Пархуч  
український погребник  
Відповідний гідний похорон по уміркованій ціні  
Модерна Капелля БЕЗПЛАТНО  
Кличте в день і вночі!  
WOODROW W. PARCHUC  
Funeral Director  
Licensed New York & Connecticut  
439 E. 5th St., New York City  
Tel. ORegon 3-2057  
S. PARCHUC — Notary Public

Dr. J. DERUHA  
128 EAST 86th STREET  
New York City  
над станцією соборео  
Лексінгтон Евею.  
Місце має осередне положення, доступне з усіх боків.  
Окремі ждальні для жінок.  
Ординус в будні дні:  
10—2 і 4—9 год.  
Особливу увагу звертає на недуги мужчин і жінок, неправильності й ослаблення. Якщо маєте які труднощі зі здоров'ям тіла або ума, порадьтесь мене з повним довір'ям. — Точні оглядки, включаючи й промірку крові, \$3.  
ПОКІНЧИВ СТУДІВ В ЕВРОПІ.

Lytwyn & Lytwyn  
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS  
Обслуга Шпана і Чесна  
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey  
801 SPRINGFIELD AVENUE  
NEWARK, NEW JERSEY  
ESax. 5-5555

ІВАН БУНЬКО  
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК  
ардише погребанє по \$150  
ціні так низькій як  
„БІСЛА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА“  
JOHN BUNKO  
Licensed Undertaker & Embalmer  
137 E. 5th ST., NEW YORK CITY  
Dignified funerals as low as \$150  
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА  
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК  
Занімається похороном  
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ  
129 EAST 7th STREET,  
NEW YORK, N. Y.  
Tel.: ORchard 4-2568

# ПРОТОКОЛ

## 3 Наряд Річного Засідання Головного Уряду У. Н. Союзу, що відбулося в днях 19-го до 22-го березня 1951 року, в готелі Статтлер, Нью Йорк, Н. Й.

5) (Закінчення).

### Дискусії Над Звітами

У дискусії на звіт передсідника заборили голос: П. Кучма, І. Кокольський, В. Дідик, Д. Капітула, М. Давискіба, Д. Шмагала, В. Коссар і д-р А. Кібзей. Поручено такі справи: Організування молоді, відношення старших членів до молоді, підвищення на „Свободу“, друкарські машини, адміністрація „Свободи“, передплатники „Свободи“, творення нових видділів, бондування головних урядників. На заторкнені тут справи передсідник дав такі пояснення: Почавши від 1933-го року, впродовж 6 років, ми прислали велике число молодих членів, але війна спинила цей розгін, бо місцеві провідники знайшлися у війську. Тільки мала частина з них вернула до активної праці по війні. Хоча Союз дістає тепер поважне число нових членів, то організатори звернули увагу на легше поле праці, і дістають нових імігрантів, а про рождену тут молодь забули. На 600 нових членських апликацій дістаємо звичайно о-колі 50 від молоді. Та не зв-язуючи на те, пересічний вік всього членства не збільшився, бо прогалину, яка повстала через вибирання готівки молодод, заповнюємо членами з Молодечого Департаменту, які переходять до дорослих. Напра-вити цей стан могли б тільки організатори зі самої молоді, а таких нам майже неможливо дістати, хоч старання в цьому напрямі ми вже не раз робили.

Заклади, що старші члени відганяють молодих від праці, — вже неактуальні, бо маємо вже багато випадків, що старші просять, щоб молоді брали уряди по відділах. Молодь платять по два долари річно за „Юкрейніс Віклі“, але всіх таких передплатників є тільки 142. Що можна зробити для збільшення передплатників, на те дає добрий приклад відділ 180, який має саму молодь. Він розвивує агітацію за приднуванням передплатників, так, що кожний член дістає або „Свободу“ або „Юкрейніс Віклі“. Тому головні урядники повинні повести агітацію серед молоді на місцях, щоб передплатувала „Юкрейніс Віклі“.

Передплатникам, які вступають до Союзу, не числиво за „Свободу“, доки не виїде передплата. Сuspendованим членам здержуємо висилку „Свободи“ по проголошеному рекордовому авіту в „Свободі“. Якщо батько й син живуть разом, то звільняємо одного з них від оплати за „Свободу“. Помилки у висилці „Свободи“ трапляються, бо нові імігранти дуже часто змінюють місце побуту, а крім цього — кожного місяця дістаємо пересічно 600 нових членів.

Перед творенням нового відділу завжди повідомляємо головного урядника, якщо такий є в даній місцевості. Урядники, що працюють в головній канцелярії, є бондонні так, що організація забезпечена від крадіжки або спроневерення. На внесення В. Дідика і Д. Шмагали закінчено дискусію над звітом головного передсідника.

В дискусії над звітом заступника головного передсідника О. Лисогіра, в справах, що відносилися до придрержання молоді в Союзі і організування нових членів з молоді, ставили запити: С. Куропас, М. Давискіба, Д. Шмагала, д-р А. Кібзей і А. Васильовська. Заступник передсідника подав такі відповіді на поставлені запити: Неможливим було відвідувати членів, що вибирали готівку на свої грамабти, бо це вимагало б багато часу і видатків. Головна канцелярія вислала спеціальні листи до таких членів і в той спосіб старастарся задержати їх при організації.

Щоб порушити неактивні відділи до праці, заступник передсідника писав до молодих секретарів і бушних делегатів в справі приднування молоді, а теж радив редакторів „Юкрейніс Віклі“ писати більше про Союз. Та найбільше можна б зробити в цій справі тоді, коли б мати окремого організатора, для організування моло-

ді та для виконання планів щодо придрержання молоді в організації. На внесення В. Дідика і В. Гузара закінчено дискусію над звітом заступника головного передсідника. В дискусії над звітом заступника головного передсідника, — п-ні Г. Жеребняк, заборили голос: В. Дідик, М. Давискіба, і д-р А. Кібзей, в справі нарад екекутивного комітету і організування молоді. Пані Г. Жеребняк подала такі пояснення на запити: Екекутива купув бонди тоді, коли вони є на продаж, незалежно від засідання. На засіданнях екекутиви: дискусію загально над різними інвестиціями.

Мас плани щодо приднування молоді, і пропонують їх, коли прийде на це черга в програмі. На внесення В. Гузара і Т. Шпікули закінчено дискусію над звітом заступника головного передсідника. В дискусії над звітом головного секретаря, Г. Германа, — ставили запити: С. Куропас, П. Кучма, Д. Шмагала, В. Дідик, М. Давискіба, О. Штогрин, І. Кокольський і В. Гіряняк. Запити були в справах „Свободи“, відділу ч. 88, грамот, повідомлень про викладки прийняті припізнених апликацій, suspendування членів, — спорту. — Головний секретар давав такі пояснення: Екекутивний комітет звільнив 719 членів від оплати підвищених на „Свободу“ по 20 центів місячно, бо ці члени були неграмотні або рождені в Америці, або дожили 70 років життя і їх минула конвенція звільнила від підвищених.

Відділ ч. 88 був зорганізований і розв'язаний в одній році. Цей відділ складався з нових імігрантів, що поселилися тимчасово в Кінстон, Н. Каролайна, а опісля знайшли працю по інших містах. Коверти на грамоти значно подорожляли, а крім того, їх трудно тепер дістати. — Тому прийдеться занехати коверти зовсім.

Картки, що вислалимо для членів з повідомленням про викладки, надаються до ужитку всім відділам. Секретар відділу повинен подавати на них свою адресу, а тоді даний член не подумас, що викладки треба висилати до головної канцелярії. Вислалимо грамоти і платничі книжечки на час, але в часі страйки на залізничній пошта доручувала їх з опізнанням. Не можемо прийняти спізнені апликації, бо першого дня в місяці даємо до друку вкази всіх членів, включно з прийнятими новими членами. Тому неможливо додавати тоді спізнені апликації, бо інакше ми не були б в силі виставити відділам на час рахунків за даний місяць. В додатку, спізнена апликація вже не може бути одобрена головним лікарем, бо він приходить тільки раз, в останній дні місяця, щоб переглянути і одобрити або — відкинути нові апликації.

Член може бути suspendований по одним місяці незаплатної вкладки, бо асекураційні закони забороняють давати забезпечення на борг і наш статут цього не дозволяє. Відділ може заложити вкладку за члена, але тоді відділ бере на себе ризико, що член зверне заборговану вкладку. Головна канцелярія не має права звертати відділові викладки з suspendованих членів, якщо ці члени не мали на грамота: нагородженої резерви.

Почини до suspendування: члена бувають різні. Батьки перестають платити вкладки з дорослих дітей; син або донька входить в подружжя з членами іншої народності і покидають свою організацію; бушволяки беруть державне забезпечення, і т. д.

Спортивний рух мало поширений між нашими членами, бо нема проводу по місцях. — Масмо кілька дружин, що змагаються в „бавлінг“, але вони далеко від себе розкинені і не мають „Союзової Ліги“, як це було тому 10 років. На внесення Д. Шмагали закінчено дискусію над звітом головного секретаря.

### ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА

В дискусії заборили слово: П. Кучма, О. Штогрин, В. Дідик, Т. Шпікула, д-р Кібзей, А. Васильовська і М. Давискіба. Запити були в таких справах: задовження відділів за вкладки, сирітський фонд, виплата посмертного по членах, що поповнили самогубство, заморожені гроші, нагорода організаторам, провірка майна Союзу державною контролею, члени старого роду забезпечення, фонд бушвої згоди Братств, акчуарій Союзу.

Головний касієр відповідає, що три відділи догують за вкладки, але вони сплачують свій довг і с-надія, що в короткому часі весь довг буде сплачений.

В Сирітським Фонді з гроші з посмертного Фонду призначені три відділи догують за вкладки, але вони сплачують свій довг і с-надія, що в короткому часі весь довг буде сплачений.

В Сирітським Фонді з гроші з посмертного Фонду призначені три відділи догують за вкладки, але вони сплачують свій довг і с-надія, що в короткому часі весь довг буде сплачений.

Організатори приносять користь, бо приднують багато членів, а за suspendованих членів не платимо. Організаторам платимо згідно з умовою.

Державній контролі не було цього року, але буде в 1952 р. Маємо ще 244 члени в старім роді забезпечення. На членах Згоди Братств поносимо втрагу, бо мусимо докладати до їхніх вкладок, з огляду на те, що перебараний фонд цих членів є невисластачальним на покриття любов'язань супроти цих членів.

Акчуарій УНСоюзу не працює в головній канцелярії. На внесення Т. Шпікули і д-ра Василенка рішено закінчити дискусію над звітом „оловного касієра“.

### ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

У цій дискусії заборили слово: Д. Шмагала, М. Давискіба, О. Лисогір, Д. Галичін, І. Романишин, І. Кокольський, П. Кучма.

Запити були в справі купки і продажі бондів, їх переносу та виміни. На запити давав відповідь Д. Капітула. Дискусія виявила, що бажанням головних урядників є, щоб усі бонди організації, були передані одному з банків, не тільки для переохування, але теж для перепроводування всіх трансакцій, зв'язаних з передачею бондів при купки, продажі, виміні і т. п.

На запити до членів контрольної комісії щодо звітів з їх праці в своїх місцевостях чи округах, Д. Капітула відповідає, що його округа упадає в членстві, бо люди вижджають, і тільки нова індустрія може поліпшити справу.

В. Коссар признає, що поза Торонтом маємо мало прибутку в членах. В західній Канаді є мало нових імігрантів, бо їх визискує дрібна індустрія, а тому значна кількість з тих, що там приїхали, вижджають на схід Канади.

В. Гіряняк пояснює, що у Віндзор є малий членський рух, бо нема кому працювати. На внесення А. Васильовської, попере В. Дідиком, прийнято звіт Контрольної Комісії.

На внесення В. Гіряняка, попере С. Куропасем, прийнято звіт членів екекутиви.

На внесення В. Гіряняка, попере В. Коссарем, прийнято звіт членів екекутиви.

### ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ“

С. Куропас: Треба ще більше змодернізувати „Свободу“, збільшити число кореспондентів, головню з наших громад. Геж треба більше інформацій в Європі. Головний редактор повинен відвідати Європу і при якій нагоді розглянутись у політичнм життю української еміграції. Не треба так м'яко поводитись з противниками „Свободи“. Треба сказати їм від часу до часу гостріше слово. Видавати недільне число „Свободи“ — це дуже добра думка.

Л. Мишуга: Постійно намаємось поліпшувати „Свободу“. Дальші реформи в цьому напрямі, включно з кореспондентами і недільним числом. Д. Шмагала і В. Дідик поділяють думку А. Васильовської щодо того, що „Юкрейніс Віклі“ повинен давати більше інформації як приднувати

бачливі, то й нема потреби „воювати“. Дехто вправді пробує нам уже диктувати і можна б на це реагувати гостріше, але ми віримо, що й ті елементи згодою зрозуміють американський спосіб думання і американську поведінку. Знов на лайливі статті взагалі не відповідалемо.

Д. Галичін: „Свобода“ має тепер багато більше різного роду матеріалу, як мала його в найкращих часах. Мас теж і знаменитих кореспондентів. Щоб видавати недільне число, треба б мати бодай 4,000 передплатників, які платили б за це число по 25 центів місячно.

В. Дідик: Писати більше про У. Н. Союз. Це потрібно з огляду на тих, що прибули недавно зі скитальщини і не ознайомлені добре з історією нашої організації.

Л. Мишуга: Годі повторювати раз-у-раз те, що є в Ювілейних книгах УНСоюзу. Як би „Свобода“ діставала добрі дописи з місць, як є з справами нашої організації, тоді можна б писати на ту тему живіші та цікавіші статті. Працю УНСоюзу та Союзівців видно всюди, в кожній ділянці народног і церковног життя, в жертвенності, в політичній та гуманітарній акції й т. п. Книжки про Україну в англійській мові — це теж Союз. Хто ці речі хоче бачити і розуміти, той відчусь, чим був і є УНСоюз для кожного широго українця. Нові імігранти повинні це краще інших розуміти, і якраз це повинно бути для них доброю пропагандою.

М. Давискіба: Редакція дуже скорочує дописи. Не трактусь всі релігійні однакові. Попирає одну голосну політичну партію і навіть не запевняє нас, куди йдуть зібрані цео організацією гроші.

Л. Мишуга: Усіх задоволити годі. Загально нарікають, що дописи рішуче задовгі. Колись, як не було релігійних часописів і журналів, писали в „Свободі“ теж і про часті церковні справи. Сьогодні наші Церкви мають свої газети і журнали. До того церковні відносини ніякі такі, що маємо багато клопотів навіть з самими платничими оголошеннями церковного характеру. Навіть через них зв'язують деякі „Свободу“ з цео чм другою релігійною пропагандою. Прийждється адміністрації „Свободи“ навіть тут поробити основні зміни. „Свобода“ не хоче вмишуватись у ніякі релігійні спори. Вона визнає в кожній місцевості тільки одну українську громаду, — хоч би там було й кілька різних парафій. Та деяким важко до цього пристосуватись і вони навіть в загально-народних справах виходять тільки з парафійного становища своєї церкви. Таким важко звикнути до „Свободи“. Коли ж мова про ту політичну партію, до якої „Свобода“ мала б ставитись дуже прихильно, то якраз з боку цієї партії є найбільше нарікань, що „Свобода“ партійна, очевидно в тому розумінню, що вона не йде по її лінії. За збірники в Америці фонди на загально-народні потреби відповідале Укр. Конгр. Комітет, а не „Свобода“. Як в допомоговий акції, так і політичній хочемо звести всі групи докупи. Це є властива політика „Свободи“.

Дальші виснаження в справі „Свободи“ давали редактори Семен Демидчук та Антін Драган, а теж Д. Галичін, як адміністратор „Свободи“. В дальшій дискусії ставили запити та висказували свої заваги щодо редагування „Свободи“, мови й друку, політичної лінії та ролі цієї газети в нашому народному житті й в допомозі визвольним змаганням українського народу такі головні радні: П. Кучма, Олена Штогрин, В. Коссар, О. Лисогір, В. Гіряняк, Анна Васильовська, І. Кокольський, Т. Шпікула та Д. Шмагала, який поставив внесення на замкнення дискусії над звітом головного редактора.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ РЕД. „ЮКРЕЙНІС ВІКЛІ“

А. Васильовська робить завагу, що статті в „Юкрейніс Віклі“ не є цікавими для нових членів; побажанням с мати — „організаційний куток“, де члени могли б висказувати свої думки, а крім того потрібні статті, що заохочували (вступати до організації).

С. Шумейко відповідає, що статті під наголовком „Youth and U. N. A.“ саме виконують ці завдання. Вважає, що в них є доволі заохоти.

Д. Шмагала і В. Дідик поділяють думку А. Васильовської щодо того, що „Юкрейніс Віклі“ повинен давати більше інформації як приднувати

нових членів, і заохочувати молоді вступати до Союзу.

С. Шумейко: Люде, що критикують, є звичайно ті, що не читають „Юкрейніс Віклі“. „Ю. В.“ заохочує молоді вступати до Союзу, та віддає багато місяці різним імпрезам молоді.

М. Давискіба заявляє, що „Ю. В.“ не має відповідних кореспондентів і взагалі під багатомо оглядами не відповідає вимогам читачів.

С. Шумейко: Кореспонденти є добрі. Коли хтось з читачів не погоджується з ними, тоді повинен про це писати.

І. Романишин: Молодші члени Екекутиви У. Н. С. повинні часто дописувати до „Юкрейніс Віклі“ і зрушити активність в організації. Треба писати більше про спорт, бо такими справами цікавляться молоді. Статті на культурні теми повинні бути дещо вкорочені. Вартисть кореспондентів треба міряти впродовж довшого часу, бо вони часом добрі а часом ні. — Різноманітність статей вивторює заінтересування в читачів.

Подібні думки в цій справі висказує ще І. Кокольський і П. Кучма.

С. Шумейко: Ми звертаємо належну увагу на новинки і спорт, бо вони притягають читачів, так як і редакційні статті. Для оживлення молодого руху потрібно координації між молодод рожденою в Америці і молодод, що прибула недавно з Європи.

Критичні думки щодо редагування „Юкрейніс Віклі“ висказують ще В. Гіряняк, В. Коссар, О. Лисогір і д-р Василенко, С. Куропас і Г. Жеребняк.

Вкінці О. Лисогір подав такі підсумки дискусії.

Редактор повинен посилити зв'язки з різними організаціями молоді, а зокрема зі секретарями молодечих союзів видділів. Молодь треба заохочувати до читання „Ю. В.“, а тому треба виминати довгих статей. Треба присвятити більше місяця Союзівним справам та шукати кращих способів в добираний матеріалів. Треба продовжувати кампанію за передплатниками. Треба поліпшити мову, добір слів, та оминати друкарських помилок.

На внесення д-ра І. Василенка і І. Романишина прийнято подібні думки в роді рекомендації для будучої праці редактора „Юкрейніс Віклі“.

На внесення В. Гузара, попере Д. Капітулоу прийнято звіт редакторів.

### Ухвали і Рекомендації

Г. Герман звітує, що по причині браку матеріалів тепер тільки діставати Союзівні відзнаки, а теж і коверти на грамоти. В дискусії над цеою справою виявилось, що головні урядники є за те, щоб принаймні дорослі члени діставали хоча б відзнаки.

На внесення О. Штогрин, попере А. Васильовською, ухвалено не давати відзнак новим членам Молодечого Департаменту.

На внесення М. Давискіби, попере П. Кучмою, ухвалено не видавати коверт на грамоти.

На внесення В. Гіряняка, попере Т. Шпікулоу, ухвалено виплатити з Народного Фонду на такі цілі:

На видання книжки про Україну	\$5,000.00
На народний фонд Укр. Конгр. Ком.	3,000.00
На стипендію на Манітотобському Унів.	100.00
На освітні курси в Канаді	250.00
На Укр. Дівочу Вищу Школу у Факс Чейс, Па.	100.00
На Дім Старців у Словтбургу, Н. Й.	150.00
На Укр. Вищу Школу у Стемфорд, ...	100.00
На Сиротенць у Філадельфії	100.00
На Укр. Православну Семінарію	100.00
На Укр. Вільну Академію Наук в Канаді	100.00

Д-р Галан передав привіт від Злученого Українського Американського Допомогового Комітету і повідомив, що ЗУАДК починає збірку на Велікладно Писанку для Скитальців, а теж задумує повести акцію для набуття переселенчого осідку, і для цих справ він просить піддержки зі сторони У. Н. Союзу.

В дискусії піднесено вагу згеданих справ та потребу їх піддержки.

### СПРАВА МОЛОДІ

Г. Герман заважує, що ми цікавимося молодод, коли вона вже выросла і коли майже записано приднувати її до Союзу; краще було б починати від дітей, котрі є членами Союзу, і давати їм вишкіл в роді Пласту.

О. Лисогір радить нав'язати контакт з молодод і з організаціями молоді. До цієї цілі потрібно планувати від екекутиви, головню для використання конвенцій молоді. Піддержка для спорту повинна бути спрямована в двох напрямках: 1. Використовувати спортивні дружини і давати їм трофеї. — 2. Організувати Союзівні дружини і давати їм теж трофеї.

Д. Галичін пропонує видати факти про УНСоюз в англійській мові.

Д. Капітула радить запрошувати провідних членів молоді на організаційні імпрези і бенкети.

Д. Галичін пояснює, що Союз готовий давати поміч спортивним дружинам, але не буде купувати членів.

А. Васильовська пропонує радіо-програму в більших містах, головню для молоді, що не читає „Свободи“ ні „Юкрейніс Віклі“.

Д. Галичін: Оголошення на радіо-програмі могли б бути

### З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЇ

#### АСТОРІЯ, ЛОНГ АЙЛЕНД

Академія в честь Т. Шевченка. За починком і старанням Об'єднаного Комітету Українських Організацій в Асторії відбулося в дні 15 квітня Академія в честь найбільшого Сина України, Т. Г. Шевченка.

Це Шевченківське Свято можна назвати справедливо величчям, — як це підкреслює промовець, відкриваючи Академію-Концерт. Величчям і рідкістю було це Свято як щодо різноманітного змісту, так теж і високо мистецької форми та масової участі. Українська Асторійська громада відвідувала Шевченківське Свято в історії цієї громади по раз перший так величчю і манифестаційно. З радстю належить підчеркнути, що на Свято прийшли громади місцеві громадяни і з околиці Лонг Айленд, прибули теж гості з Нью Йорку. Прийшли діти і молодь та символістичні старі, старі і нові емігранти, всі прийшли громадою, щоб віддати шану нашому безсмертному і дорогому батькові Тарасові.

На це свято спеціально зроблено нові, гарні декорації, які вималювали пп. інж. Гойдін і Шог (мол.). Академію відкрив іменем Об'єднаного Комітету п. В. Врублєнський, вказуючи на всеукраїнське значіння Свята і на велику радість і вдоволення громадян в Асторії, що вони об'єднали всіх українських громадян з Асторії і околиці в одну гармонійну родину, яка посвячує свої сили і трудн для добра українського народу та для здійснення ідей, які голосив Т. Шевченко.

Це Шевченківське Свято відбувається під кличем поета: Учїтеся, брати мої! — думайте читайте, і чужому научайтесь і свого не цурайтесь. Відбувається свято з вірою, що віджемося свого Вашингтона.

Відтак місцевий мішаний хор відспівав американський гімн, а потім „Заповіт“.

Глибоку змістову Святочну промову вголосив голова Об'єднаного Комітету, д-р М. Шахович. Прелегент проаналізував цілу велич Шевченка як громадянина-патріота, його провідні ідеї, безмежну любов до батьківщини, боротьбу за волю і кращу долю українського народу і інших поневолених народів та віру в побіду правди, нашої правди, — зв'язуючи ці ідеї з визвольною боротьбою українського народу та нашими сучасними завданнями.

Великою атракцією мистецької частини Концерту був гостинний виступ артистки пані Ліді Крушельницької з Нью Йорку, яка захопила своїм мильним голосом і чудовим співом слухачів. Співала при фортепіановій супроводі пані Г. Лиско з Нью Йорку пісні: „Садок вишневий...“ та „Одна й, одна як більничка“.

В другій частині програми пані Л. Крушельницька продекламувала по-мистецьки і з великим чуттям поему „Лебедін“ Шевченка. За гарне виконання тих двох точок публіка винагородила артистку різними оплесками і квітами.

Діточі декламації а радше ігрові хлочки: Гойдінка і Волошенка та дівчаток: Мотрук і Маняренка — захопили привних.

Добре виявилася панна Лідія Іванчук, яка продекламувала поему „Чигирин“.

В дальшій частині програми особливу радість і вдоволення викликав у привних виступ мішаного хору з Асторії під управою п. мігра Лисака з Нью Йорку. Хор цей відвідав крім „Заповіту“ ще три пісні: „Дожену я лебеді“, „Козака несуть“ і „За Україну“. Цей хор — хоча недавно організований і перший в історії Асторії, під умілою управою диригента п. Лисака, здав іспит арлості і всі пісні виконав по-мистецьки і мас всі дні до гарного розвою. Побажанням було б, щоб хор продовжував свою початку працю для рідної пісні і розвивав свої мистецькі сили.

В другій частині програми цікавий змістом реферат про Т. Шевченка і його значіння в житті нашого народу відчитав п. О. Іванчук.

До успіху Свята причинилась сценічна картина поєми: „Тополя“. На тлі гарної декорації-картини, при редакції артистки п-ні Л. Крушельницької та в супроводі піанна знаменито виконали ролі з поєми пані: Р. Шахович і С. Волошенко.

Шевченківське Свято закінчилось відспівання національного гімну.

На Святи зібрано \$144.60, з чого Об. Комітет призначив суму \$50 для ЗУАДК-у на „переселенчу писанку“.

Ця Академія-Концерт була дійсною одна з найкращих, які коли-небудь були в Асторії і за це належить усім виконавцям програми, а зокрема хоріві і Об'єднаному Комітету, велике признання за їх працю, а громаді за те, що своєю численною участю допомогла на тільки до морального успіху, але теж і до матеріального. Рівнож належить подякувати місцевим укр. організаціям: „Жіночий Громаді“ та „Демократичному Клубові“ за їх допомогу в квітні в суму \$25 на покриття видатків цього свята і ведіння хору.

Сподіємось, що це Свято заохотить Асторійську громаду і околицю до більш активної, громадського життя і творчої праці, опираючись на сильні організації та на тривкий об'єднання всіх місцевих організацій і всіх громадян.

Учасник

Г. ГЕРМАН  
Гол. Секр. У. Н. С.

# 3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

## БАЛТИМОР, МД.

### Пожиточна розвага

Як почислити всі імпрези, влаштовані українським громадянством у Балтиморі Мд. за останні два роки, то вони всі були виключно поважного характеру, напр.: Листопадіві Свята, Січеві Роківини, Шевченківські концерти, Чупринківська Академія, Святочні Сходина пам'яті О. Басарабової і ін. А ніде правди діти, що публіка, яка постійно відвідує наші імпрези, бажав час до часу розваги і то веселої, щоб, усміхнувшись від вуха до вуха, забути бодяй на дві години щоденні турботи.

Хто бажав собі такої розваги, той повинен поступити так, як це зробив місцевий Українсько-Американський Гоморозанський Клуб. Він то порозумівся з „Веселою Трійкою“ з Філадельфії (п. В. Пегельська, Гармашівна, Маркович, В. Шаршаровський й В. Мельник), яка загощила до нас дня 15 квітня ц. р., та заарештувала місцевий публіцистично-веселої програма. Програма багата і різноманітна, а виконавці „Веселої Трійки“ насправді по-містечки. Та „Трійка“ не лише весела, вона й дотепна. Вона узяла за основу свій виступ тим, що з добровільних датків передала бодяй цю програму українським установам. Воно так і сталося. По покриттю коштів дороги, зв'язаних з приїздом „Трійки“ остало з добровільних датків \$37, які ініціатори веселої вечора призначили \$20 Українському Конгресовому Комітетові, а \$17 Українській Національній Раді.

### Ініціатор

## БЕТЛЕГЕМ, ПА.

### Шевченківські роковини

В неділю, дня 1 квітня, наша гр.-кат. парафія ім. св. Йосафата, відсвяткувала роковини Тараса Шевченка.

Вечір розпочав американським гімном, виконаним мішаним церковним хором і вступним словом о. Євгена Цегельського, місцевого пароха. По відспіванні „Заповіту“ слідував реферат, дуже гарно і старанно опрацьований та вигодослений п. Качанівським. В англійській мові теж добре промовляв п. Іван Явний. Далше слідували хоріві точки відповідно підібрані на це свято, котрі виконав гарно місцевий церковний мішаний хор під управою п. Гната Балазюка. Хоріві точки були переплетані декламаціями пані Цегельської і панни Марії Цегельської. Також вдало випав дует „Де ти бродив мій доле“, що його виконала пані О. Цегельська сопрано і панни Марії Михайлів альта.

Найкраще випала друга частина концерту, де виступали шкільні діти місцевої української школи, яку провадить п. Гнат Балазюк. Діти, в гарних народних строях, виглоосили кілька гарних декламацій і гарно відспівали кілька пісень в честь Т. Шевченка. Дві дівчинки віддекламували гарно вірші і при тім зложили вінки з правдивого зеленого барвінку під портретом Т. Шевченка, котрий був прибраний рушниками і цвітами.

Зі словами в очах присутні на залі нагороджували по кожній виступі малих виконавців рясними оплесками. Останньою точкою була добре підготована інсценізація „Одної ночі“, за яку виконавці дістали повне признание.

Вповні удалий концерт треба в першій мірі завдячувати п. Г. Балазюкові, котрий вложив багато праці в підготовку хорових точок старших і дитячого виступу.

### Присутній

## МАЯМІ, ФЛОРИДА

### Справа Національного Датку

Свого часу Український Конгресовий Комітет звернувся до місцевого Українсько-Американського Клубу, зглядно до його управи, з проханням організувати збірку Національного Датку, для чого зарядові Клубу було вислано відозви та пликати. Однак, заряд Клубу цю справу збув мовчанкою і про збірку Національного Датку членів Клубу не було повідомлено. Тоді Конгресовий Комітет звернувся листовно до пп. С. Майка і В. Подубинського з проханням допомогти цій справі. Вони то на підставі листового уповноваження УЖК, скликали збори українських громадян у Маямі, при чім на збори прийшло

понад 40 осіб. Збори, вислухавши, чия вина, що не було акції в справі Національного Датку, виборили Комітет для переведення збірки.

До Комітету вибрано пп. С. Майка, як голову, Андрія Креховецького, як скарбника і В. Подубинського, як секретаря.

Комітет розпочав збірку. Завдяки енергійній праці пп. Майка і Креховецького, вдалося проломати нічим неоправданий спротив управи Клубу і збірка принесла понад \$250.00, чим доведено, що громадянство ставиться прихильно до ідей свого Народного Фонду.

Хочемо сподіватись, що при новій збірці, на 1951 рік, давні розходження будуть усунені для користі загально-національної справи.

### Член Клубу

## КЛІВЛЕНД, ОГАНО

### Вистава „Назара Стодоля“

Першого квітня зала Українського Народного Дому була виповнена вщерть. Ті, що за браком місця не змогли бути в залі, здогадою стояли під Народним Домом з надією — прийти.

Дехто з хвилюванням у душі, дехто голосно, а дехто мовчки з критикою по-різному очікують відкриття завіси. Ідуть суди-пересуди. Але всі однаково відчувають, що то українське, наше дороге національне.

Кожний прийшов на виставу „Назар Стодоля“ не для якоїсь лише внутрішньої своєї насолоди, розваги, чи на те, щоб „убити“ не заповнений вільний час. Ні! Він прийшов з найкращими людськими почуттями, щоб побачити, бодяй клантик, те далеке, гарне, виховане нашим селом, нашою незабувною Запорізькою Січчю; побачити той темпераментно-блискучий український танок і почути чудові, мелодійні, близькі серцю пісні, що вишлись з глибини українського народу, щоб це міцніше скрипіти свою національну свідомість, ідею вільної незалежної України.

Хто прийшов на виставу „Назар Стодоля“ знав і відчував, що на сцені не Садовські чи Сакєбганські, не Зальковські чи Борисоглібські, ні Грінякі і не Блавацький, навіть ніякі актори, а звичайні колішні селянські і міські хлопці та дівчата, в яких полуміє любов до України, до її різноманітної багаті пісні, до її мистецтва. В них буває енергія. Вони з ширим бажанням, з великим молодим темпераментом, з завзяттям творять аматорські театральні гуртки, хори та танцювальні групи і то без всякої для себе винагороди, а лише для народних цілей, для всієї української нації.

Драматичний гурток при ООЧ-СУ, що поставив драму „Назар Стодоля“ під керівництвом та режисурою Омелія Урбанського та ввечорні під мистецьким керівництвом проф. Барничка, ставить перед собою завдання, з його спроможностями і силами, підтримувати серед нашого народу на чужині національний дух, національне чуття і обов'язок перед воюючою Україною.

Не збираюся говорити тут виставу „Назар Стодоля“ мовою театрального критика; я далекий від того. На те буде ще час. Нині наш театральний гурток є в стадії формування. Бо все то нелегко дається. Кожна сила, що брахос в театральній чи співочій гуртку зайнята тяжко на роботі в тій чи іншій фабриці (одні в день, другі в ночі).

Але, не дивлячись на ту фізичну перентому, на фабриках-заводах, люди знаходять час на проби, на підготовку вистав, концертів. Знаходять... Бо люблять своє містечко.

Багато вкладено праці на підготовку вистави „Назар Стодоля“ режисером О. Урбанським та диригентом проф. Барнич.

Режисер Урбанський, маючи перед собою переважно, молодих, недосвідчених виконавців, з яких більшість перший раз появляються на сцені, почав вчити їх від найменшої дрібниці.

Треба було, хоч не цілком, втілити в них закон сцени, акторську дисципліну, мову, інтонацію, рухи, міміку у серйозність, увагу до своєї ролі. Була то велика в напрузі праця.

Знаємо, що той короткий час у підготовці і вика, як для аматорів, драма „Назар Стодоля“ не дали того, чого б ми бажали, але ми не будемо суворо до наших молодих виконавців-інтуїстів і їхніх хиб.

Та все ж таки видно було, що при наполегливій праці, при установленні театрального гуртка і при уникненні плінності, режисер Урбанському ці цими молодими, ще недосвідченими аматорами вдається, в недалекому майбутньому досягнути бажану мету.

Хор, цілі ввечорні, під мистецьким керівництвом проф. Барничка, вив'язалися із свого завдання не погано.

Проф. Барнич, одержавши співаків мужчик з хору диригента Івана Панаса, які били двох років мали вже практику в співі, а жінок майже співієць-зумів своїм мистецьким хистом згармонізувати їх.

Добре була виконана пісня „Закувала та сива зозуля“, за що глядачі нагородили хор і диригента громовими оплесками.

Слід відмітити і танки в постановці кваліфікованого балетмастера Осина Росола. За короткий час йому вдалося немалу групу танцюристів і танцюристок наблизити до гарного рисунку в виконавці темпераментного українського танку.

Виконання гопака самим балетмастром було несподіванкою, за що артист одержав грім оплесків.

В загальному, можна сказати, глядачі виставу прийняли без інтересу.

Та для того, щоб театральний гурток більш успішніше розвивався, вважаю, що режисер Урбанському потрібно звернути увагу на притягнення в гурток осіб фахової сили в театральному мистецтві. Ці сили в Клівленді є, лише треба не легковажити, а гарненько такі пропросити. А поява їх на сцені дасть цінний вклад у молоді душі некаваліфіковані артистів. І тоді глядач буде щ в більшому піднесенні та захонленні, оцінюючи гру кожного артиста зокрема.

Сергій Терентюк.

### Стан Курюшев

## ШКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Окружні союзи ніч відбулися в Микоходом камучи, як то було б в шкаговському районі на Борисайд і Пудман в неділю дня 22 квітня. Відділи УНСоюзу на Борисайд зростають. В громаді своєї. Служня 415-ий відділ потребує окремої описі, бо за 12 літ своєї існування не збільшався. До громади на Борисайд приїхало багато молодого надійного елементу з нової еміграції і є всі діти, що відліз зростає. Цей спаровий займається зокрема головно урядники району й організатор Д. Біленький.

Тепер про ніч. Було 60 людей: досить як на малу громаду. Говорили головно радні УНСоюзу: п. Васильовська про роль жіноцтва в житті цієї великої організації, Т. Шкідка про організаційний аспект і працю УНСоюзу, а відписаний про народно-культурну діяльність УНСоюзу. Організатор Д. Біленький зупинився довше над своєю працею предидування нових союзів. Поринув періоди своєї діяльності впродовж останніх 15 літ та образно представив чисельний зрост УНСоюзу за цей період.

Віче на Пудман було чисельно менше. Зійшлися жінки зі своїми чоловіками. Жінки мають спосє Сестричню, відділ 216-ий, а чоловіки свій „43“ вчлнл. Обидва відділи малюють. І хоч вже минув рік від минулої конференції, доноси ще дебатують над вибором делегата на конференцію, а організувати членів до УНСоюзу нема часу й нема кому. Один з новоприбулих, п. Борюдько, підніє справу спільної поліси для чоловіка й жінки, так, як це в краю мала „Карпати“.

Одно можна ствердити: є заінтересування народними справами і жива воля думок.

Знаються різниці між новоприбульними і старими „апохтонами“ в нашій громаді. Нові люди купують авта і авенівиджені старі „лази“, телевізійні апарати і т. п. Купую авт доходить вже до кількох сот, а старі доми ніколи не тишилися гакою популярністю як тепер. Нові іммігранти добре розуміють, що замість меншати до беменгах й стрічках, або платити вигоруваний чини, краще купити свою хату. І купують, а помагас їм в тому українське позичкове будівельне товариство „Пройдент“, що дав моргеджі. Затрапляють теж позиками моршій різниці. Вже почує старих наших іммігрантів, як вживають — хоч це несправді — таких слів, як шостий „сломий“, сектор, вдовілля і т. д. Знову нові засвоїли собі цілий лексикон слів українських, взятих живцем з англійського, але висилати їх забрало б багато місяці. Отже справділиси пророцтва наших старих американських робітників, що нова імміграція виправить нашу мову. Зате не справдилося те, що писалося навіть у „Свободі“, що процес зв'ядання одних і других протривав довгий час. В Америці діє інший закон, а саме такий: Гете невор теж гир корє! У нашій громаді можна вже вписати і реєстр навіть десятих подруж нових зі старими й сорти будучих.

Василь Авраменко перебув тут два тижні й висвітлював фільми Наталка Полтавка, Карпатська Україна й інші. Фільми зв'язаними були висвітлені в неділю 22 і 29 квітня в Шопен Школі, а окремо ще і будень в Українському Союзівім Топі. Авраменкові не можна відмовити одного: ширить українське м'я, волочиться по наших громадах, вить танків і крутить фільми! Мاستку не доробив!

Генерала МекАртура втіли в нас дуже величаво. Вийшло йому на зустріч ціле місто виключно з посадуками. Фабрики замкнено пів дил. „генерал“ оточений почетом, не міг зобитися з лугоського майдану до міста, бо всі дороги були затаровані людьми й автами. Вся міська адміністрація, яка є в руках демократів, щиро вітала генерала, хоч республіканці мають його за свого. Вітали його як американця!

Микоходом камучи, як то було б в шкаговському районі на Борисайд і Пудман в неділю дня 22 квітня. Відділи УНСоюзу на Борисайд зростають. В громаді своєї. Служня 415-ий відділ потребує окремої описі, бо за 12 літ своєї існування не збільшався. До громади на Борисайд приїхало багато молодого надійного елементу з нової еміграції і є всі діти, що відліз зростає. Цей спаровий займається зокрема головно урядники району й організатор Д. Біленький.

Шкаговський різниці, найбільші в світі, нарікають, що нема бізнесу. В місяці травні б'ють поин денно переціно всього 6,000 волів, 12,000 безрого і 2,000 овець. Причиною слабого бізнесу в ринках є це, що фермери ждуть, що буде з цінами на худобу, які уряд задумує знизити (рол бек) на 20 травня, а до чого фермери не хочуть допустити.

Клоніт з імпрезами масмо не лише ми, але й полки. Що наші мали залі є все „виповнені по береги“, те всі знаємо. Але вийдемо на деще світло, до кількатисячної залі, тоді 50-тисячна українська громада не допустить. Однак поляки десертю більше як нас. Мають великі організації, впливових людей. Мають своїх конгресменів у Вашингтоні і в 17 стейтвових легіслатурах, а проте теж і їм не вде. Теж і їхні імпрези не адоуться!

Недавно відбувся в Шкаго „Вєрч польської музики, співу й танків“. Проголошувало, що в цьому візьмуть участь „світлові слави“ мистці, але на сцені показалися другорядні співаки, треторядні музиканти, а слава ситова балерина була звичайною учительською танців. Те саме було з поетами і музикантами. Отже вечер пісні, який мав бути „духовним бенкетом“, переміння в катування пісні й музики. Таке, пише польська газета, не першина й тому саме люди перестали ходити на імпрези, бо як говорив Лівоколі, можна обдурювати деяких людей час від часу, але не можна

завжди і всіх людей дурити. Таке пишуть тутешні польські газети.

Академію в річницю смерті ел. п. от. С. Нелюбори підготували в нас Товариство б. Воляки Українських Армія на 3 червня. За покликів У. К. Комітету створено у нас святичній Комітет, який має подбати, щоб в день 25-ліття смерті б. голови Української Держави відбулося у нас торжество в пам'ять Того, що згинув за Україну з рук большевицького агента.

Знову ж в річницю трагічної смерті другої жертви большевицького агента, сл. п. полк. Євгена Коновальця, відбувається жадібна академія в суботу дня 26 травня. Головним промовцем на останній буде др. Васянин. Обидві імпрези відбудуться в Шопен Школі.

Канєля Бандуристів під проводом В. Воляка дала в нас 2 концерти, в суботу і неділю 5-6 травня в Шопен Школі. Описувати концерт не треба, бо канєля здить скрізь по Америці і Канаді й наші хороми-музичні критики вже назвали своє слово. У нас вона зробила велике враження. В суботу вже годину перед концертом зала була повна. Оплескам не було кінця, зокрема, коли вийло про народні пісні останньої частини концерту. З історичних пісень — баллад, пісень про Байду була найкраща.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВІННЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

## ПОВІДОМЛЕННЯ

для відділів У. Н. Союзу: 80 з Калумет Ситі, Ілл.; 107 з Геммонд, Ілл.; 452 з Іст Шкаго, Ілл.

## ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

ЗГАДАНИХ ВИЩЕ ВІДДІЛІВ

— відбудуться —

В НЕДІЛЮ, 27. ТРАВНЯ (MAY 27) 1951 P.

В ЦЕРКОВНІІ САЛІ, 7035 Columbia St., HAMMOND, IND.

в год. 4. пополуудні.

На ці збори повинні прийти всі урядники і члени поданих тут відділів. В організаційних справах промовлять гол. контролєр У. Н. Союзу С. Курюшев і організатор Д. Біленький.

Головна Канцєлярія У. Н. Союзу.

## УВАГА! — АЛЕНТАВН І ОКОЛИЦЯ!

В НЕДІЛЮ, 27. ТРАВНЯ 1951 P.

— відбудуться —

по Архієрейській Службі Божій, в год. 1:30 пополуудні

В АМЕРІКУС ГОТЕЛІ, АЛЕНТАВН

## ПОЧЕСНИЙ БЕНКЕТ

з приводу відвідин нашої парафії Архієпископом МИХАЙЛОМ, Екзархом Вселенського Царгородського Патріярха, і Високотреосвященні Владикою Архієпископом БОГДАНОМ.

УСІХ ПРАВОСЛАВНИХ просїться на це Торжество і на Бенкет. Парафіальний Уряд і о. Парох Української Православної Церкви Пречистої Дни Марії в Алєнтаві, Па.

## ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В АМЕРИЦІ,

повідомляє всіх своїх членів і прихильників, що

## ЧЕРГОВИЙ 17. ЗВИЧАЙНИЙ ЗІЗД ОДВУ,

ТА БРАТНІХ ОРГАНІЗАЦІЙ:

УКР. ЗОЛОТОГО ХРЕСТА ОДВУ І МОЛОДІ ОДВУ

— відбудуться —

В ДНЯХ 6, 7 І 8 ЛИПНЯ 1951 P.

Програма Зізд, місце і точна адреса будуть подані пізніше. ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ.

## УВАГА! НЮАРК, НЮ ПОРК, ДЖЕРЗІ УВАГА!

СИТІ, ЕЛІЗАБЕТ, ПАСЕПК!

СОЮЗ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ БІЗНЕСМЕНІВ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

— улаштуєс —

ВЕЛИКУ ТРАДИЦІЮНУ МОРСЬКУ ПРОГУЛЬНУ

люкусовим корбалею „John A. Meseck“ (3,200 осіб) до Rye Beach, N. Y.

В НЕДІЛЮ, 24. ТРАВНЯ (JUNE 24) 1951 P.

Відплив корабля: Порт Ньюарк год. 8:45 рано; Порт Нью Порк, Батері Парк, Пір „А“ год. 10:15. Поверот год. 9. веч. Підчас спокійної, прибережної плави — багато розривок, корабельна оркестра, буфет. — Підчас постою в Rye Beach: пляжа, морська купіль, та багато розривкових улаштувань для дітей та дорослих. — Нагода стрінути знайомих та приятелів, що їх давно не бачили. — Користайте з великої нагоди відпочити, розважитися, та надихатися свіжим морським повітрям, а це все тільки за 2 дол. для дорослих, 1 дол. для дітей нижче 12 р. життя. Билети вступу продаєтс: NEWARK: Samopomich, Ukrainian Center, 180 William St.; Variety Bazaar, 91 Mercer St.; Howleria Shoes, 203 Springfield Ave.; T. Bortnyk & J. Lukiw, Butchers, 280 - 15th Ave.; M. Basarab, Florist, 586 Springfield Ave.; Ukrainian National Home Sitch, 508 - 18th Ave.; V. W. Rohowskyj, Butchers, 646 - 18th Ave. — NEW YORK: Nadia Store, 76 E. 7th St.; Surma, 11 E. 7th St.; P. Zadorezky, Nash Bazaar, 77 E. 7th St.; Samopomich, 77 E. 7th St.; Укр. Кабарет „Гонєрля“, 41 E. 7th St. — JERSEY CITY: Ukrainian National Home, 181 Fleet St.; Samopomich, 140 Essex St. — ELIZABETH: Ukrainian National Home, 214 Fulton St. — PASAIC: Ukrainian National Home, 237 Hope Avenue.

Boat Ride Committee of Ukrainian American Businessmen Ass'n, Inc. c/o Ukr. Nat'l Home Sitch, 508 - 18th Ave., Newark, N. J.



Це є світлина Бостонського Православного Хору Пресвятої Тройці, який ставить оперету „Запорозький Кляд“, Валченка-Пенєвського, з новим укладом музики о. Е. Корозиниши, в неділю, 20-го травня 1951, о годінні 7-ий ввечері, в Андиторіумі Boston Public Latin School, Louis Pasteur Avenue, Boston, Mass. Українці міста Бостону матимуть нагоду побачити гарну інстру, а який є багато гумору і сміху. В головних ролях виступають: Микола Данискиба, Юлія Зінко, Петро Попович, Теодор Вонс, Володимир Боднар, Люба Корозиниши, Циганка, циганки, парубки, дівчата і надзвичайно гарна сценічна декорація.